

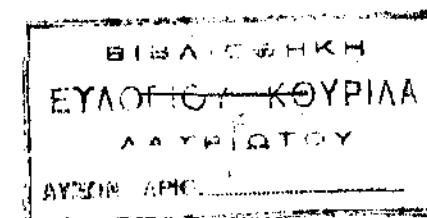
ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΟΓΔΩΟΣ

1879

[ΙΟΥΛΙΟΣ—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 8.—ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.

ΑΘΗΝΗΣΙ

Εργασίον της 'Εστίας: 'Οδός Σταδίου, 6.

1879

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος "Ογδοός

Συνδρομή ετησίως: Έν' Ελλάδα γρ. 10, εν τῇ ἀλλοδαπή γρ. 20. - Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἶναι ἐτήσια. - Πρακτικὸν τῆς Διοικήσεως: Ὅμιλος Σαββαίου, 3.

30 Δεκεμβρίου 1879

Σφραγίς τοῦ ΔΑΣΜΟΛΟΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΠΟΡΟΥ ἐπὶ ἐπαναστάσεως.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

KINEZOY ΠΑΘΗΜΑΤΑ EN KINAI

Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν. Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου.

Συγγράμ. 181 σελ. 80¢.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

"Ὅπου ὁ Κραγ καὶ ὁ Φράν γινώσκονται ἐπισήμως εἰς τὸν νέον πελάτην τῆς «Ἐκατοντούτης».

— Ναί, κύριε Βίδουρφ, ἀπλούστατον τέχνασμα τοῦ χρηματιστηρίου! παιγνίδι ἀμερικανικόν! εἶπεν ὁ Κιν-Φό εἰς τὸν κύριον πράκτορα τῆς ασφαλιστικῆς ἐταιρίας.

Ὁ ἐντιμότατος Γουλιέλμος I. Βίδουρφ ἐμείδισεν ὡς ἐμπειροπαράγων.

— Θαυμάσιον παιγνίδι, τῇ ἀληθείᾳ, εἶπε, διότι ὅλος ὁ κόσμος ἐγελάσθη.

— Καὶ αὐτὸς ὁ ἀνταποκριτὴς μου! ἀπήντησεν ὁ Κιν-Φό. Ψευδῆς ἢ πᾶσις τῶν πληρωμάτων, κύριέ μου, ψευδῆς ἢ πτώχευσις, ψευδῆς ἢ εἰδησις. Μετὰ ταῦτα ἡμέρας ἐπληρώνετο πᾶς προσερχόμενος. Τὸ τέχνασμα εἶχεν ἐπιτύχει. Αἱ μετοχαί, ἀφοῦ ἔπεσαν ὀγδοήκοντα τοῖς ἐκατόν, ἠγοράσθησαν εἰς μῆδαινας τιμὰς ἀπὸ τὴν Κεντρικὴν Τράπεζαν, καὶ ὅτε ὁ κόσμος ὑπῆγε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Διευθυντήν, τί θὰ εἶδεν ἢ πτώχευσις. — Ἐκατόν ἐβδομήκοντα πέντε τοῖς ἐκατόν, ἀπεκρίθη ἐρασιμώτατα. Ἀὐτὰ μοῦ γράφει ὁ ἀνταποκριτὴς μου εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἔλαβον σήμερον τὸ πρωῖ, καθ' ἣν στιγμήν, νομίζων ἑμαυτὸν ἐντελῶς κατεστραμμένον, ἐμελλόν. . .

— Ν' αὐτοκτονήσατε; ἀνέκραξεν ὁ Κ. Βίδουρφ.

— Ὅχι, ἀπήντησεν ὁ Κιν-Φό καθ' ἣν στιγμήν ἐμελλόν νὰ δολοφονηθῶ!

— Νὰ δολοφονηθῆτε;

— Ἐπὶ τῇ γραπτῇ μου συναινέσει. Δολοφονία συμπεφωνημένη ἐνόρκως, ἥτις ἤθελε σὰς στοιχίσει. . .

— Διακοσίας χιλιάδας ταλλήρων, ἀπήντησεν ὁ ἐντιμότατος Βίδουρφ, ἀφοῦ εἶχον ἀσφαλισθῆ ὅλα τοῦ θανάτου τὰ εἶδη. Ἄ! πόσον ἠθέλωμεν σὰς λυπηθῆ, φίλατέ μου κύριε!

— Διὰ τὸ κεφάλαιον;

— Καὶ διὰ τοὺς τόκους!

Ὁ Γουλιέλμος I. Βίδουρφ ἐδράξεν τὴν χεῖρα τοῦ πελάτου του, καὶ διέσεισεν αὐτὴν ἐγκαρδίως, ἀμερικανικῶ τῷ τρόπῳ.

— Ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ. . . προσέθηκε.

— Τώρα θὰ ἐννοήσατε, ἀπήντησεν ὁ Κιν-Φό.

Καὶ ἀνεκοίναςεν εἰς τὸν πράκτορα ὁποῖαν ἀπέναντι αὐτοῦ εἶχεν ἀναλάβει ὑποχρέωσιν ἀνθρώπος, εἰς ἣν ὄφειλε νὰ ἔχη πᾶσαν ἐμπιστοσύνην. Ἀνέφερε μάλιστα τὰς λέξεις τῆς ἐπιστολῆς, ἣν ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος εἶχεν ἐν τῷ θυλακίῳ του, καὶ ἥτις ἀπήλλασσεν αὐτὸν πάσης καταδιώξεως καὶ πάσης ποινῆς. Τὸ σπουδαιότερον ἔμεινεν ἥτο, ὅτι ἀναμφιβόλως ἢ δοθεῖσα ὑπόσχεσις ἠθέλην ἐκτελεσθῆ, καὶ τηρηθῆ ἀκριβέστατα ὁ λόγος τοῦ Βάγγ.

— Ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς εἶνε φίλος; ἠρώτησεν ὁ κύριος πράκτωρ.

— Φίλος, ἀπήντησεν ὁ Κιν-Φό.

— Καὶ ἐνεκα φίλης λοιπόν. . .

— Ἐνεκα φίλης, καὶ— τίς οἶδεν— ἴσως καὶ ἐνεκα συμφέροντος. Ἡσφάλισα ὑπὲρ αὐτοῦ πενήτηκοντα χιλιάδας ταλλήρων ἐν περιπτώσει θανάτου μου.

— Πεντήκοντα χιλιάδας ταλλήρων! ἀνέκραξεν ὁ Κ. Βίδουρφ. Εἶνε λοιπόν ὁ Κ. Βάγγ;

— Αὐτὸς ὁ ἴδιος.

— Εἰς φιλόσοφος! Ποτὲ δὲν θὰ. . .

Ὀλίγου δεῖν ὁ Κιν-Φό ἀπεκρίνετο:

— Ὁ φιλόσοφος αὐτὸς εἶνε ἀρχαῖος Τάμπιγγ. Ἐξῆσε τὸ ἥμισυ τῆς ζωῆς του φονεύων, καὶ τώρα ὅτε ἔχει πρόχειρον τὴν εὐκαιρίαν θὰ φονεύσῃ βεβαίως καὶ πάλιν.

Ἄλλ' οὐδὲν εἶπε, φοβούμενος μὴ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὸν Βάγγ, ὃν ὁ Βίδουρφ δὲν ἤθελε βεβαίως διστάσει νὰ καταγγέλῃ εἰς τὸν κυβερ-

νήτην τῆς ἐπαρχίας ὡς ἀρχαῖον Τάϊ-Πίγγ. Ἐσώζετο βεβαίως οὕτω ὁ Κιν-Φό, ἀλλ' ἀπόλλυτο ὁ φιλόσοφος.

— Τότε ἤμπορεῖ νὰ γείνη ἐν ἀπλοστάτῳ πρᾶγμα, ὑπέλαβεν ὁ πράκτωρ τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐταιρίας.

— Ποῖον;

— Νὰ εἰδοποιήθῃ ὁ Κ. Βάγγ, ὅτι τὰ πάντα διελύθησαν, καὶ νὰ τοῦ ζητηθῇ ὀπίσω ἡ κινδυνώδης ἐκείνη ἐπιστολή.

— Ὁ λόγος εὐκολός, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δύσκολον, ἀπήντησεν ὁ Κιν-Φό. Ὁ Βάγγ ἐγεινεν ἀφαντος ἀπὸ χθές, καὶ κανεὶς δὲν γνωρίζει ποῦ ὑπῆγε.

— Οὐμ! εἶπεν ὁ Κ. Βιδουλφ, οὕτινος τὸ ἐπιφώνημα αὐτὸ ἐμαρτύρει τὴν στενοχωρίαν.

Θεωρῶν δ' ἀτενῶς τὸν πελάτην του,

— Καὶ τώρα, ἠρώτησε, φίλτατέ μου κύριε, δὲν ἔχετε καμμίαν διάνοξιν ὡς ἀποθάνητε;

— Ἀπολύτως καμμίαν, ἀπήντησεν ἐκεῖνος. Τὸ τέχνασμα τῆς Κεντρικῆς Καλιφορνικῆς Τραπεζῆς ἐδιπλωσάσας σχεδὸν τὴν περιουσίαν μου, καὶ ἀπόφασιν ἔχω νὰ νυμφευθῶ. Δὲν θὰ τὸ πράξω ὅμως, πρὶν ἢ ἐπανεύρω τὴν Βάγγ, ἢ πρὶν παρελθῆν ἐντελῶς ἡ προθεσμία μας.

— Ἡ ὁποία λήγει;

— Τὴν 25 Ἰουνίου ἐνεστῶτος ἔτους. Κατ' αὐτὸ τὸ χρονικὸν διάστημα ἡ Ἐκατοντούτις διατρέχει σπουδαίους κινδύνους, καὶ εἰν' ἔργον τῆς ἐπομένως νὰ λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα.

— Καὶ νὰ ἐπανεύρῃ τὸν φιλόσοφον, προσέθηκεν ὁ ἐντιμώτατος Κ. Βιδουλφ.

Ὁ πράκτωρ περιεπάτησεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, συμπλέκων τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν νώτων· εἶτα δέ,

— Θὰ τὸν ἐπανεύρωμεν, εἶπε, τὸν πρόθυμον αὐτὸν φίλον, καὶ εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς ἂν κρύπτεται. Ἀλλ' ἔως νὰ τὸν εὑρωμεν, θὰ σὰς προφυλάξωμεν κατὰ πάσης ἀποπειρας δολοφονίας, ὅπως σὰς ἐπροφυλάττομεν ἕως τώρα κατὰ πάσης ἀποπειρας αὐτοχειρίας.

— Τί ἐννοεῖτε; ἠρώτησεν ὁ Κιν-Φό.

— Ὅτι ἀπὸ τὴν τριακοστὴν παρελθόντος Ἀπριλίου, ἡμέραν καθ' ἣν ὑπεγράψατε τὴν ἀσφάλειάν σας, δύο πράκτορες μὲν παρηκολούθησαν ὅλα σας τὰ βήματα, παρετήρησαν πᾶσάν σας ἐνέργειαν, καὶ κατεσκόπευσαν πᾶσάν σας πράξιν.

— Δὲν παρετήρησα...

— Ὡ! εἶνε ἀνθρώποι διικριτικοί! Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς τοὺς παρουσιάσω, τώρα ὅτε πλέον δὲν ὀφθαλμοφαντῶς νὰ κρύπτονται τὰ διαβήματά των, εἰμὴ μόνον ἀπέναντι τοῦ Κ. Βάγγ.

— Εὐχαρίστως, ἀπήντησεν ὁ Κιν-Φό.

— Οἱ Κραγι-Φράυ θὰ εἰν' ἐδῶ, ἀφοῦ εἶπατε καὶ σεῖς.

Καὶ ὁ Γουλιέλμος Ι. Βιδουλφ ἐφώνησε:

— Κραγι-Φράυ!

Ὁ Κραγι καὶ ὁ Φράυ ἦσαν ἀλλήθως ὀπισθεν

τῆς θύρας τοῦ ἰδιαιτέρου γραφείου. Εἶχον παρηκολούθησιν τὸν πελάτην τῆς Ἐκατοντούτιδος μέχρι τῆς εἰσόδου του εἰς τὸ γραφεῖον, καὶ ἀνεμένον τὴν ἐξοδὸν του.

— Κραγι-Φράυ, εἶπε τότε ὁ κύριος πράκτωρ, ἐνόσφ διαρκεῖ ἡ ἀσφάλειά του, δὲν ἔχετε πλέον νὰ προφυλάξετε τὸν πολυτίμιον πελάτην μας κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀλλ' ἐναντίον ἐνὸς φίλου του, τοῦ φιλοσόφου Βάγγ, ὅστις ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὸν δολοφονήσῃ.

Καὶ ἀνεκοινώθησαν ἐν ὀλίγοις τὰ πρᾶγματα εἰς τοὺς δύο ἀχωρίστους, οἵτινες κατανοήσαντες τί συνέβαινε, ἀπεδέχθησαν τὴν ἀποστολήν των. Ὁ πλούσιος Κιν-Φό ἦτο ὑπὸ τὴν αἰγίδα των, καὶ δὲν εἶχεν ἀνάγκην πλειοτέρων ὀπηρεσῶν.

Τί τὸ πρακτέον τώρα;

Δύο μέσα ὑπῆρχον, ὡς παρετήρησεν ὁ κύριος πράκτωρ· ἢ νὰ προφυλαχθῇ ἐπιμελῶς ὁ Κιν-Φό ἐντὸς τῆς ἐν Σάγγ-Χάϊ οἰκίας του, οὕτως ὥστε νὰ μὴ εἰσελθῇ εἰς αὐτήν ὁ Βάγγ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν Κραγι-Φράυ, ἢ νὰ καταβληθῇ πᾶσα σπουδὴ πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς διικρονῆς τοῦ Βάγγ καὶ ἀνάληψιν τῆς τρομερᾶς ἐπιστολῆς.

— Ὁ πρῶτος τρόπος εἶνε ἀνωφελής, ἀπήντησεν ὁ Κιν-Φό. Ὁ Βάγγ θὰ κατορθώσῃ νὰ φθάσῃ μέχρις ἐμοῦ χωρὶς νὰ τὸν ἴδῃ τις, ἀφοῦ ἡ οἰκία μου εἶνε οἰκία του. Πρέπει ἐκ παντὸς τρόπου νὰ τὸν ἀνεύρωμεν.

— Ἐγὼ δὲν εἶμαι, παρετήρησεν ὁ Γουλιέλμος Ι. Βιδουλφ. Τὸ ἀσφαλέστερον εἶνε νὰ ἐπανεύρωμεν τὸν κύριον Βάγγ· καὶ θὰ τὸν ἐπανεύρωμεν.

— Νεκρόν... εἶπεν ὁ Κραγι.

— Ἡ ζῶντα, εἶπεν ὁ Φράυ.

— Ὅχι! ζῶντα! ἀνέκραξεν ὁ Κιν-Φό. Δὲν ἐννοῶ νὰ κινδυνεύσῃ διόλου ὁ Βάγγ ἐξ αἰτίας μου.

— Κραγι καὶ Φράυ, προσέθηκεν ὁ Κ. Βιδουλφ, εἰσθε ὑπεύθυνοι διὰ τὸν πελάτην μας ἐβδομηκοντα ἑπτὰ ἡμέρας ἀκόμη. Μέχρι τῆς τριακοστῆς προσεχούσης Ἰουνίου ὁ κύριος ἀξίζει δι' ἡμᾶς διακοσίας χιλιάδας τάλληρα.

Μετὰ ταῦτα ὁ πελάτης καὶ ὁ κύριος πράκτωρ τῆς Ἐκατοντούτιδος ἀπεχωρίσθησαν ἀλλήλων· μετὰ δέκα δὲ λεπτὰ ὁ Κιν-Φό, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν δύο του σωματοφυλάκων, ἐπανήρχετο εἰς τὴν κατοικίαν του.

Ὅτε ὁ Σούν εἶδε τοὺς Κραγι καὶ Φράυ ἐπισημῶς ἐγκατεστημένους ἐν τῷ οἴκῳ, ἠσθάνθη λύπην τινὰ διὰ τοῦτο. Δι' ἐρωτήσεως των καὶ αἱ ἀποκρίσεις του ἐπαυον πλέον, καὶ ἐπομένως ἐπαυον καὶ τὰ χρέματα! Πλὴν δὲ τούτου, ὁ κύριός του, ἀνακτῶν τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ζωῆς, ἀνέκτα καὶ τοὺς τραγεῖς του τρόπους πρὸς τὸν ἀδέξιον καὶ ἀνηρόν ὑπηρετήν. Ταλαίπωρε Σούν! Τί θὰ εἴλεγεν ἀρὰ γο, ἂν ἐγνώριζε, τί τοῦ ἐπεφύλασσε τὸ μέλλον!

Ἡ πρώτη τοῦ Κιν-Φό μέριμνα ὑπῆρξε νὰ φωνογραφήσῃ εἰς Πεκίον, ὁδὸς Σά-Κούα, τὴν τροπὴν τῆς τύχης, ἥτις καθίστα αὐτὸν πλουσιώτερον ἢ πρὶν. Ἡ δὲ νεαρὰ γυνὴ ἤκουσε τὴν φωνὴν ἐκείνην, ἣν ἐκούειεν ὅτι εἶχε στερηθῆ διὰ παντός, ἐπαναλαμβάνουσαν τοὺς τρυφερωτέρους τῶν λόγων. Ἐμελλεν, εἶλεγε, νὰ ἐπανίδῃ τὴν ἀγαπητὴν του μικρὰν ἀδελφὴν, καὶ πρὶν ἢ παρήρχετο ἡ ἐβδόμη σελήνη, θὰ ἔτρεχε πρὸς αὐτήν, ἵνα μὴ πλέον τὴν ἀφήσῃ. Μὴ θελήσας δὲ ἀπαξ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν δυστυχῆ, δὲν ἤθελε πλέον νὰ τὴν ἀφήσῃ χήραν.

Ἡ Λε-ὐθ δὲν ἐνόησε καλῶς τί ἐσημαίνεν ἡ τελευταία αὐτῆ φράσις· ἐν μόνον κατενόει, ὅτι ὁ μνηστὴρ τῆς ἐπανήρχετο, καὶ ὅτι ἐντὸς δύο μῶνων θὰ ἦτο πλοσίον τῆς.

Τὴν ἡμέραν δ' ἐκείνην οὐδεμία ὑπῆρξεν εὐτυχεστέρᾳ γυνὴ καθ' ὅλον τὸ Οὐράνιον Κράτος.

Ἀληθῶς δέ, ἐντελής ἀντίδρασις εἶχεν ἐπέλθει εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Κιν-Φό, ὅστις εἶχε γείνη τετράκις ἑκατομμυριοῦχος, χάρις εἰς τὴν ἐπικερδῆ κερδοσκοπίαν τῆς Κεντρικῆς Καλιφορνικῆς Τραπεζῆς. Ἐπόθει νῦν νὰ ζήσῃ καὶ νὰ ζήσῃ καλῶς. Εἶκοσιν ἡμερῶν συγκινήσεις εἶχον μεταμορφώσει αὐτόν. Οὔτε ὁ μανδρινός Πάο-Σέν, οὔτε ὁ ἔμπορος Κιν-Πάγγ, οὔτε Τιμ ὁ ἀβροδίαιτος, οὔτε Κουάλ ὁ λόγιος ἤθελον πλέον ἀναγνωρίσει τὸν ἀπαθῆ ἀμφιτρώνα, ὅστις εἶχεν ἀποχαριτεῖσαι αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ πλωτοῦ κήπου τοῦ ποταμοῦ τῶν Μαργαριτῶν. Ὁ δὲ Βάγγ, ἂν παρίστατο, δὲν θὰ ἐπίστευε τοὺς ἰδίους του ὀφθαλμούς· ἀλλ' εἶχε γείνη ἀφαντος, χωρὶς ὡς ἀφήσῃ ἴχνος, οὐδ' ἀνεφαίνετο πλέον ἐν Σάγγ-Χάϊ. Τοῦτο δὲ προῦξενεὶ διαρκῆ μέριμναν εἰς τὸν Κιν-Φό καὶ ἀδιάκοπον ἀγωνίαν εἰς τοὺς δύο του σωματοφύλακας.

Ὅτι τὴν ἡμέραν βραδύτερον, τὴν 24 Μαΐου, οὐδεμία ὑπῆρχε περὶ τοῦ φιλοσόφου εἰδήσεις, καὶ ἀδύνατος ἐπομένως ἦτο οἰαδήποτε αὐτοῦ ἀναζήτησις. Μάτην ὁ Κιν-Φό, ὁ Κραγι καὶ ὁ Φράυ εἶχον διερευνήσει πᾶσαν ξένην παραχώρησιν, τὰς ἀγοράς, τὰς ὑπόπτους συνοικίας, τὰ περιχώρα τοῦ Σάγγ-Χάϊ. Μάτην οἱ δεξιώτατοι ἀστυνομικοὶ ἔχνηλάται εἶχον ἐκστρατεύσει. Ὁ φιλόσοφος δὲν εὕρισκετο.

Ἐν τούτοις ὁ Κραγι καὶ ὁ Φράυ, ἐπὶ μᾶλλον ἀνήσχυοι, ἐπιτόξανον τὰς προφυλάξεις των. Οὔτε ἡμέρας οὔτε νυκτὸς ἀπεχωρίζοντο τοῦ πελάτου των· ἔπρωγον παρὰ τὴν τράπεζάν του, καὶ κατεκλινόντο ἐν τῇ κοιτῶνί του. Ἡθέλυσαν μάλιστα νὰ τὸν πείσωσι νὰ ἐνδύθῃ χαλύδδινον ἀλυσσιδωτὸν θώρακα, ἵνα προφυλαχθῇ κατὰ τοῦ ἐγχειριδίου, καὶ νὰ τρώγῃ μόνον ὡς βραστά, ἐν ἀποφύγῃ τὸ δηλητήριον. Ἀλλ' ὁ Κιν-Φό, πρέπει νὰ σ' ὀμολογήσωμεν, ἀπέρριψε τὰς προτάσεις των. Τί ἄλλο ἔμενε, ἢ νὰ τὸν κλεισῶσιν ἐπὶ δύο μῆνας ἐντὸς τοῦ κλωπῆ τοῦ Ἐκατοντού-

τιδος, ἐπὶ τῇ προφάσει, ὅτι ἤξιζε διακοσίας χιλιάδας τάλληρων!

Τότε ὁ Γουλιέλμος Ι. Βιδουλφ, πρακτικώτερος πολὺ, προέτεινε εἰς αὐτόν νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὸ καταβληθὲν ἀσφάλιστρον καὶ νὰ διαλύσῃ τὴν ἀσφάλειαν.

— Δυσπῶμαι πολὺ, ἀπήντησεν ὁ Κιν-Φό, ἀλλ' ἡ συμφωνία μας εἶνε συμφωνία, καὶ θὰ ὑποστῆτε τὰς συνεπειὰς τῆς.

— Ἐστῶ, ἀπήντησεν ὁ κύριος πράκτωρ, ἀποδεχόμενος ὅτι δὲν ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ, ἔστῶ! Ἐγὼ δὲν εἶμαι δίκαιον. Κανεὶς δὲν θὰ σὰς φυλάξῃ καλλίτερον ἀπὸ ἡμᾶς.

— Οὔτε εὐθηνότερα! ἀπήντησεν ὁ Κιν-Φό.

(Ἐπισημάνματα)

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Τῆς 30 Δεκεμβρίου, ἑσπέρας. — Ἡμῶν κλινῆρης μόλις ἀπαλλαγὴς σφοδρῶ πυρετοῦ, πολὺν χρόνον κρατήσαντός με μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου. Ὁ ἐγκέφαλός μου ἐκλελυμένος προσεπάθει νὰ ἀναλάβῃ τὴν δραστηριότητά του, καὶ ὁ νοῦς μου ἐπανήρχετο ἀτελής ἐτι καὶ συγκεχυμένος ὡς φωτεινὴ ἀκτίς διαπερῶσα τὰ νεφρῆ. Ἡ θανάτου δὲ ἐκ διαλείμματων ἐπανερχομένην τὴν ζάλην, ἥτις συνέχευε πᾶσάν μου ἀντίληψιν. Ἐκυμαίνονταν, οὕτως εἶπε, μεταξὺ παραφροσύνης καὶ φρονήσεως.

Ἀλλ' ἐνόησε ὅμως τὰ πάντα μοι ἐνεφανίζοντο καθαρὰ ὡς αἱ ἀπύψεις αἱ ἐκτεινόμεναι ἐνώπιον ἡμῶν, ὅταν ἀπὸ τῆς κορυφῆς ὑψηλοῦ ὄρους καταπτεώμεν τὰ περίξ, καθαρὰς οὐσῆς τῆς ἀτροσφίρας. Διακρίνομεν τὰ ὕδατα, τὰ δάση, τὰ χωρία, τὰ ποιμνία καὶ αὐτὴν ἐτι τὴν καλῶδη τὴν ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ κρημνοῦ ἰσταμένην. Ἐπειτα ἀφῆνης ἐπέρχεται λαίλαψ μετὰ πυκνῆς οὐχλίας, καὶ τὰ πάντα συνταράσσονται καὶ συγχέονται.

Ἐν ᾧ δὲ ἐπλανώμεν ἐν τῇ ἀβεβαίᾳ ταύτῃ καταστάσει τῆς ἐγρηγόρσεως καὶ τοῦ ὄνειρου, οὐδὲν διακρίνομεν τὸ πραγματικὸν ἀπὸ τοῦ φανταστικοῦ, ἰδοὺ ἀφῆνης ἐνώπιόν μου ὑπὸ τὸ ἐκκοσμητὸν ὀρολόγιον, οὐ ὁ εὐχαρὸς σφιγμὸς μετρεῖ τὰς ὥρας, ἐπεφάνη τις γυνὴ!

Εὐθὺς ἐκ τοῦ πρώτου βλέμματος ἠδύνατό τις νὰ κατανοήσῃ ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη δὲν ἦτο κόρη τῆς Βύας. Τὸ βλέμμα αὐτῆς εἶχε τὴν εὐδυνυμένην λάμψιν δόντος ἄστρου, τὸ δὲ πρόσωπον τὴν ἀχρότητα ὑπερτάτης ἀγωνίας. Ἐνδεθμένη ἐσθῆτα ποικιλόχρουν, ἐφ' ἧς σὰ λαμπρότατα χρέματα συνέπαιζον φαῖδρά μετὰ τῶν ἀμαυροτάτων καὶ πενθίμων, ἐκράτει στέφανον φυλλοροοῦντα.

Παρατήρησας αὐτὴν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τὴν ἠρώτησα τὸ ὄνομά της καὶ τί ἐξήτει ἐν τῇ τρώγῃ μου. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς παρακολούθησαντες

τὸν δεικτικὴν τοῦ ὄργου τοῦ ἐστράφησαν πρὸς ἐμέ καὶ ἀπεκρίθη :

— Εἴμαι τὸ μετ' ὀλίγον ἀπερχόμενον ἔτος, καὶ ἔρχομαι νὰ λάβω τὰς εὐχαριστίας σου καὶ τοὺς ἀσπασμούς σου.

Ἰπανηγέστην ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνός μου μετ' ἐκπλήξεως, ἤτις μετ' οὐ πολὺ μετετέθη εἰς πικρὰν ἀγανάκτησιν.

— Ἄ ! θέλεις καὶ εὐχαριστίας, ἀνεφώνησα, ἀλλ' ἄς ἴδωμεν τί μ' ἔφερες σὺ ὡς ἀντάλλαγμα ;

Ὅτε ἐχαιρέτισα τὴν ἔλευσίν σου, ἤμην νέος ἔτι καὶ ἀκράτος ! σὺ μ' ἀφῆσαι καθ' ἡμέραν μικρὸν τι μέρος τῶν δυνάμεών μου καὶ τέλος μ' ἐξάπεστειλας τὴν ἀσθένειαν ! ἤδη διὰ τῆς σῆς βοήθειας τὸ αἱμά μου εἶνε ὀλιγώτερον θερμόν, οἱ μῦς ὀλιγώτερον στεροί, οἱ πόδες ὀλιγώτερον ταχεῖς. Σὺ ἐναπέθεσας ἐν τῷ κόλπῳ μου πάντα τῶν νόσων τὰ σπέρματα, καὶ ἐκεῖ ἐνθα ἐφύοντο τὰ ἔσπρινα τῆς ζωῆς ἀνοή, σὺ μετὰ μοχθηρίας ἐνέσπειρας τοῦ γήρατος τὰς ἀκαθήσας. Καὶ ὡς ἂν μὴ εὐχαριστήσεις διότι κατέβαλες τὸ σῆμα, ἐπεσκότισας καὶ τὴν ψυχὴν μου, ἀπέθεσας πᾶν ἐν αὐτῇ γενναῖον φρόνημα, καὶ κατήτησεν ὀκνηρότερα καὶ δειλοτέρα. Ἄλλοτε τῆς ψυχῆς μου τὸ βλέμμα περιελάμβανεν ἄπασαν καθ' ἄλλου τὴν ἀνθρωπότητα, ἀλλὰ σὺ τὴν κατέστησας μύωπα, καὶ σήμερον βλέπει μάλιστα ὀλίγον πέραν ἑαυτῆς.

Ἰδοὺ τί παρὰ σοῦ ἔλαβον. Τὴν δὲ ζωὴν μου ἰδὲ εἰς ὅποιον ἐλεεινότητα, εἰς ὅποιον ἐρημίαν, εἰς ὅποιον ἀθλιότητα τὴν περιήγαγες !

Τοσαύτως ἤδη ἡμέρας καθ' ἧς ὁ πυρετὸς μὲ ἔχει κλινήρη, τίς ἐφρόντισε περὶ τοῦ διωματίου μου; τῆς μόνης ἐν τῷ κόσμῳ χαρᾶς μου ; Δὲν θὰ εὖρω κενὰς τὰς σκευοθήκας μου, τὴν βιβλιοθήκην μου διασκορπισμένην, ὅλα μου τὰ πτώχικὰ πλοῦτη ἐξηρατισμένα ὑπὸ τῆς ἀμελείας ἢ ὑπὸ τῆς ἀπιστίας τῶν περὶ ἐμέ ; Ποῦ εἶνε τὰ φυτὰ ἅτινα ἐκαλλίτηγον καὶ τὰ πτηνὰ ἅτινα ἔτρεφον ; Τὰ πάντα ἐξηρατίσθησαν, καὶ ἡ τρίγλη μου εἶνε ἐξήκοισμένη, ἀλαλος, ἐρημος !

Πρὸ τινῶν μάλιστα στιγμῶν συνελοδῶν καὶ λαβῶν γίνεσιν τῶν περὶ ἐμέ, ἀγνοῶ καὶ τίς ἐμάρτυρα περὶ ἐμοῦ κατὰ τὰς μακρὰς ὥρας τῆς ἀσθενείας μου ἀναμφιβόλως μίσθιόν τι ἔδν, ὅπερ ἀπεχώρησεν ἅμα ἐξάντληθέντων τῶν πόρων μου !

Καὶ τί θὰ εἴπωσιν οἱ προΐσταμένοι μου μὴ βλέποντές με ἐν τῷ γραφείῳ ἐργαζόμενον ; Τὴν ὥραν μάλιστα ταύτην τοῦ ἔτους ὅτε αἱ ἐργασίαι εἶνε μᾶλλον κατεπέγουσαι, πῶς θὰ κάμωσιν ἄνευ ἐμοῦ, καὶ θὰ θελήσωσιν ἀρὰ γε ; Ἦς οἶδε μήπως τὴν ὥραν ταύτην ἄλλος τις ἐργάζεται ἐν τῷ μικρῷ μου γραφείῳ, ἐν ᾧ ἐκέρδαινα τὸν ἐπιούσιόν μου ἄσπον ! Καὶ τούτων μου τῶν συμφορῶν, σὺ, μόνη σὺ, μοχθηρὰ τοῦ Χρόνου κόρη, εἶσαι ἡ αἰτία ! Ἰσθὺν, ὑγίαιον, ἀνεσιν, ἐργασίαν, τὰ πάντα μ' ἀφῆρας, καὶ ὡς

ἀντάλλαγμα ἔλαβον παρὰ σοῦ ὕβρεις μόνον καὶ ζημίας, καὶ τολμᾶς ἐπειτα νὰ ἀπαιτήσης τὴν εὐγνωμοσύνην μου !

Ἄ ! ἀπόθανε, ἐπειδὴ ἦλθεν ἡ ἡμέρα σου, ἀλλ' ἀπόθανε περιφρονουμένη καὶ κατηραμένη, καὶ εἶθε νὰ γραφῆ ἐπὶ τοῦ τάφου σου, ὅ τι ὁ Ἄραφ ποιητῆς ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ τάφου κακοῦ τινος βασιλέως :

« Διαβάτα, χαῖρε, θν ἐθάψαμεν ἐνθάδε δὲν ἠδύναται πλέον νὰ ἀναζήσῃ ».

Ἀφουρνίσθην αἰφνης ὑπὸ χειρὸς λαθούσης τὴν χεῖρά μου ἀνοίξας δὲ τοὺς ὀφθαλμούς ἀνεγνώρισα τὸν ἱατρόν.

Μετρήσας τοὺς σφιγμούς μου ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκάθησε παρὰ τοὺς πόδας τῆς κλίνης μου, παρατηρῶν με καὶ τρίβων τὴν ῥίνα διὰ τῆς ταμβακοθήκης του. Ὡς δὲ ἔμαθον ἔπειτα, τὸ τοιοῦτον ἦτο σημεῖον εὐαρεσκείας.

— Τί εἶν' αὐτά ; Ὄλιγον ἀκόμη καὶ θὰ ἐτραβοῦσαμεν διὰ τὰ θυμαράκια ! μοι εἶπε διὰ φωνῆς χαρμοσύνου ἅμα καὶ ἐπιπληκτικῆς. Τί ὄργη Θεοῦ, τόσην βίαν εἶχες καὶ μάλιστα ἐπροφύλασμεν νὰ σε κρατήσωμεν μὲ τὰ δύο μας τὰ χέρια !

— Ὅστε [λοιπὸν εἴχετε ἀπελπισθῆ, ἱατρέ, ἠρώτησά πῶς συγκεινημένους.

— Καθ' ὄλου, ἀπεκρίθη ὁ γηραιὸς ἱατρός. Διὰ νὰ ἀπελπισθῆ τις ἔπρεπε νὰ ἠλπιζεν ὅπως δῆποτε, ἐν ᾧ ἐγὼ δὲν εἶχον οὐδὲ τὴν παραμικρὰν ἐλπίδα. Ἡμεῖς οὐδὲν ἄλλο εἴμεθα ἢ ὄργανα τῆς θείας Προνοίας, καὶ ἕκαστος ἡμῶν ὀφείλει νὰ λέγῃ « Ἐγὼ μὲν τὸν ἐθεράπευσα, ὁ δὲ Θεὸς τῷ ἀπέδωκε τὴν υγίαιον ».

— Ἐὐλογημένα τὰ ὄργανα τῆς θείας Προνοίας, ἀνεφώνησα, καὶ εἶθε μετὰ τοῦ νέου ἔτους νὰ μ' ἐπανέλθῃ καὶ ἡ υγίαια !

Ὁ ἱατρός ἀνύψωσε τοὺς ὄμους καὶ εἶπεν ἀποτόμως :

— Ζήτησέ τὴν ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σου. Ὁ Θεὸς σοὶ δίδει τὴν υγίαιον, εἰς τὴν φρόνησίν σου θὰ ἐναπόκειται νὰ τὴν διατηρήσης. Μὴ νομίζωμεν ὅτι αἱ ἀσθένειαι μᾶς ἔρχονται ὅπως ἡ βροχὴ ἢ ἡ ἀκτίς τοῦ ἡλίου ἄνευ τῆς συμμετοχῆς καὶ ἡμῶν ! Πρὶν ἢ παραπονεθῶμεν διότι ἠσθενήσαμεν, ὀφείλομεν νὰ ἀποδειξώμεν ὅτι εἴμεθα ἄξιοι νὰ εἴμεθα υγιεῖς.

Ἠθέλησα νὰ μειδιάσω, ἀλλ' ὁ ἱατρός δυσαρεστήθεις— Ἄ ! ἀνεφώνησα, νομίζεις ὅτι ἀστέζομαι ; ἀλλ' εἶπέ μοι, παρακαλῶ, τίς ἐξ ἡμῶν μεριμνᾷ περὶ τῆς υγείας του ὅσον καὶ περὶ τῆς περιουσίας του ; Οἰκονομεῖς τὰς δυνάμεις σου ὅπως τὰ χρήματά σου ; Ἀποφεύγεις τὰς υπερβολὰς καὶ τὰς ἀπερισκέψιας μετὰ τῆς αὐτῆς προσοχῆς μεθ' ἧς καὶ τὰς παραλόγους δαπάναις ἢ τὴν κακὴν τῶν χρημάτων σου διάθεσιν ! Ἰταπάλλαις εἰς ἐξέλεγχιν τὴν διαγωγὴν σου ὅπως

καὶ τὰς λοιπὰς σου ὑποθέσεις ; Ἐξετάζεις καθ' ἐσπέραν τί ἠδύνατο νὰ σ' ὠφελήσῃ ἢ νὰ σε βλάψῃ μετὰ τῆς αὐτῆς προσοχῆς καὶ φρονήσεως μεθ' ἧς ἐξετάζεις τὰ συμφέροντά σου ; Σὺ αὐτός, ὅστις τώρα θέλεις καὶ νὰ γελάσῃς, δὲν προσκάλυπες τὴν ἀσθένειαν διὰ μυρίων ὄσων παρεκτροπῶν ;

Ἐπεχείρησα νὰ διαμαρτυρηθῶ ἀπαιτῶν νὰ μοι ὑποδείξῃ τὰς παρεκτροπὰς ἑκείνος δὲ ἀνοίξας τὴν παλάμην ἤρξατο μετρῶν ἐπὶ τῶν δακτύλων.

« Πρῶτον, ἀνεφώνησα, γυμναστικὴν τίποτε ! Ζῆς ἐδῶ μέσα τυπωμένος χωρὶς ἀέρα, χωρὶς κίνησιν, χωρὶς ἀναψυχὴν. Τούτου ἕνεκα ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος γίνεται κακῶς, τὰ ὕγρα συμπυκνῶνται, οἱ ἀδρανεῖς μένοντες μῦς δὲν ἀπαιτοῦσι τὴν μερίδα τῆς θρέψεώς των, ὁ στόμαχος χαλαροῦνται καὶ ὁ ἐγκέφαλος καταπονεῖται.

« Δεύτερον, τροφὴ ἄτακτος. Μάγειρον ἔχεις τὴν ἰδιοτροπιάν, ὁ στόμαχός σου εἶνε δοῦλος ὀφειλῶν νὰ δέχηται ὅ τι τῷ βίπτωσιν, ἀλλὰ καὶ ὅστις ὄμως ἐκδικεῖται ὅπως εἰξέυρουσι νὰ ἐκδικῶνται οἱ δοῦλοι.

« Τρίτον, Ἄγρυπνίαι συνεχεῖς ! Ἄντι νὰ μεταχειρίζεσαι τὴν νύκτα εἰς τὸν ὕπνον, τὴν καταβαπανάς εἰς τὴν ἀνάγνωσιν. Ἡ κλίνη σου ἐγγεῖνε βιβλιοθήκη καὶ τὸ προσκεφάλαιόν σου ὑποστῆριγμα τῶν βιβλίων σου ! Τὴν δὲ ὥραν καθ' ἣν ὁ ἐγκέφαλος καταπεπονημένος ἐπιζητεῖ ἀνάπαυσιν, σὺ τον δὴγεῖς εἰς διασκεδάσεις καὶ ὄργια, καὶ ἔπειτα παραπονεῖσαι ἐδρῆσκιον αὐτὸν πάσχοντα τὴν ἐπιούσαν.

« Τέταρτον, Τρυφηλότης καὶ μαλθακότης ! Κλειδωμένος ἐντὸς τῆς τρώγλης σου περιεκυκλώθης ἀνεπαίσθητος ὑπὸ μυρίων περιττῶν προφυλάξεων. Ἐρραξες τὴν θύραν σου καὶ τὸ παράθυρόν σου, ἔστρωσες τάπητα κατὰ γῆς, ἀνάπτεις ὀσμάστραν μάλιστα αἰσθηθῆς τὸ πρῶτον ψῆχος, τὸ φῶς τοῦ λύχνου σου τὸ θέλεις πολὺ μαλακόν, θέλεις ἀπαλὸν προσκεφάλαιον νὰ κάθῃσαι, καὶ ὅμως μεθ' ὄλας ταύτας τὰς προφυλάξεις, ὁ ἐλαφρότατος ἀνεμος σοῦ φέρει καταροήν, αἱ συνήθεις καθέδραι κατακόπτουσι τὸ σῶμά σου, καὶ ἔχεις ἀνάγκην διόπτρων νὰ ὑποφέρῃς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Ἰνόμεισες ὅτι κατέκτησας ἀπολαύσεις καὶ ὅμως οὐδὲν ἄλλο ἔχεις ἢ ἀσθενείας.

« Πέμπτον Ἄ ! πρὸς Θεοῦ, ἱατρέ, σὰς παρακαλῶ, παύσατε ! ἀνεφώνησα. Μὴ παρατείνετε πλέον τὴν ἐξέτασιν, μὴ προσθέτετε εἰς ἐκάστην τῶν κλίσεων μου καὶ μίαν τύψιν συνειδότος ».

Ὁ γηραιὸς ἱατρός ἐτριψέ τὴν ταμβακοθήκην ἐπὶ τῆς ῥίνος του καὶ ἐγειρόμενος εἶπεν ἠπιώτερον :

— Βλέπεις ; ἀποφεύγεις τὴν ἀλήθειαν, ὀπισθοχωρεῖς πρὸ τῆς ἀνακρίσεως ! ἀπόδειξές ὅτι

πταίεις, καὶ ὁμολογεῖς τὴν ἐνοχίην σου ! Ἄλλὰ τοῦλάχιστον, ἀγαπήτέ μοι, μὴ αἰτιάσαι τοὺς ἄλλους ».

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξήτασε τὸν σφιγμὸν μου καὶ ἀπῆλθε λέγων ὅτι τὸ ἔργον του ἐλήξε, καὶ ὅτι τὸ ὑπόλοιπον ἐκρέματό πλέον ἀπ' ἐμοῦ.

Ἀπελθόντος τοῦ ἱατροῦ παρεδόθη ἐν σκέψεις μυρίας.

Δὲν εἶχεν ἄδικον ὁ ἱατρός λέγων ὅ τι εἶπε περὶ τῶν παρεκτροπῶν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἀληθῶς ποσάκις ἀποδίδομεν εἰς τὴν τύχην πάθημά τι, οὐ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν πηγὴν ἔπρεπε νὰ ἀναζητήσωμεν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ! Ἰσως ὅθ' ἦτο φρονιμώτερον νὰ μὴ τον δέικοπτον . . .

Ἄλλ' ὅμως πλὴν τῆς ἐξετάσεως τῆς υγείας τοῦ σώματος δὲν ὑπάρχει καὶ ἄλλη τις εξέτασις μεζονος λόγου ἀξία, ἢ τῆς υγείας τῆς ψυχῆς ; Καὶ εἶμαι ἀρὰ γε βέβαιος ὅτι οὐδενὸς ἡμέλεισα πρὸς διατήρησιν αὐτῆς κατὰ τὸ ἠδῆ λῆγον ἔτος ; Στρατιωτικῆς τοῦ Θεοῦ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων διατήρησα ἀρὰ γε τὴν εὐψυχίαν καὶ τὰ ὄπλα μου ; Εἶμαι ἀρὰ γε παρεσκευασμένος εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην ἐπιθεώρησιν τῶν νεκρῶν, οὐς θὰ ἐπιθεωρήσῃ ὁ Ὄν ἐν τῇ ζοφερᾷ κοιλάδι τοῦ Ἰωσαφάτ ;

Τὸ ἔλα, ὦ ψυχῆ μου, ἐξέτασον σεαυτὴν καὶ ἐρευνήσον ποσάκις ἐσφαλῆς.

Ἐν πρώτοις ἐσφάλῃς διὰ τῆς ἀλαζονείας ! Διότι δὲν ἀνεζήτησα τὰς ἀπλᾶς ἀπολαύσεις. Κορσεύεις τῶν μεθυστικῶν οἴνων τοῦ πνεύματος, οὐδεμίαν πλέον εὕρισκον οὐσίαν ἐν τῷ διαυγεῖ ὕδατι. Περιεφρόνησα πάντα λόγον οὐδμίαν ἄλλην χάριν ἔχοντα ἢ τὴν εὐκλείαν, ἔπαυσαν ἀγαπῶν τοὺς ἀνθρώπους μόνον διότι εἶνε ἄνθρωποι, τοὺς ἠγάπησα μόνον ἕνεκα τῆς ὑπεροχῆς των συνέσφιξα τὸν κόσμον ἐν τοῖς στενοῖς ὀρίσιν τοῦ πανθῆος, καὶ ἡ συμπάθειά μου ὑπὸ μόνου τοῦ θαυμασμοῦ ἠδύνατο νὰ διεγερθῆ. Τὸν χυδαῖον ὄχλον, ἐν ὀφειλῶν νὰ παρακολουθῶ διὰ φίλου ὁμοῦ ὡς συγκρατούμενον ἐξ ἀδελφῶν τὰς αὐτὰς ἐχόντων ἐλπίδας καὶ θλίψεις, μετ' ἀδιαφορίας κατέλιπον παρερχόμενον ὡς ποίμνιον. Ἀγανακτῶ βλέπων τὸν ὑπὸ τοῦ χροσίου μεθύνοντα περιφρονούντα τὸν πτωχόν, τὸν ἐσερρημένον τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν, καὶ ἐγὼ ὁ μάταιος ἐπὶ τῇ φροῦδῃ πολυμαθεῖα μου, περιφρονῶ τὸν πτωχόν τῷ πνεύματι. Περιεβρίζω τὴν πτωχίαν τοῦ πνεύματος ὡς ἄλλοι τὴν τοῦ ἐνδύματος, κομπάζω ἐπὶ τῷ χαρίσματί μου καὶ μεταβάλλω τὴν εὐτυχίαν εἰς ὄπλον ἐπιθετικῶν.

Ἄ ! ἐνν κατὰ τὰς χειρίστας ἡμέρας τῶν ἐπαναστάσεων ἢ ἐπαναστατήσασα ἀμάθεια ἐρρῆξεν ἐνίσπε κραυγὴν μίσους ἐναντίον τῆς μεγαλοφύας, δὲν πταίει μόνον ἢ φθονερά μοχθηρᾶ, πταίει καὶ ἡ ἀλαζονεία ἢ περιφρονούσα τὴν γνῶσιν.

Ὅμοιοι ! πόσον ἐλησημόνησα τὸν μῦθον τῶν δύο

υϊών του μάγου της Βαγδάτης. Τούτων ο μὲν κατά την ανέκκλητον ἀπόφασιν της Είμαρμένης έγενήθη τυφλός, ο δ' έτερος απέλαμθανε πάσας τās ἀπολαύσεις τās υπό του φωτός παρεχόμενας. Κοιμάζων δέ επί τη εύτυχία του ταύτη ενέπαιξε την τυφλότητα του αδελφου του και δέν τον κατεδέχετο. Πρωίαν τινά ο τυφλός ήθέλησε να εξέλθῃ μετ' αὐτου.

«Πρός τί να εξέλθῃς, τῷ εἶπεν ὁ βλέπων, ἀφ' οὗ ὁ Θεός μάς έπλασε τόσον διαφορετικούς; Δι' ἐμέ ἡ πλάσις εἶνε θέατρον εἰς τό ὄπιον παρουσιάζονται μυριάδες θαυμαστων υποκριτων, και τό ὄπισον ἔχει μυριάδας λαμπροτάτων σκηνηνδων. Ἀλλά διά σε εἶνε ἄβυσσος σκουτεινή, εἰς τό βάθος της ἐποίας θορυβεῖ κόσμος ἀόρατος. Μείνε λοιπόν μόνος εἰς τό σκότος σου, και ἄφες να εὐφραίνωνται βλέποντες φῶς ἐκείνοι τοὺς ὁποίους φωτίζει τό ἄστρον τῆς ἡμέρας».

Εἰπὼν ταῦτα ἀπῆλθεν, ο δ' ἔγκαταλειφθεὶς ἀδελφός ἔκλαιε πικρῶς. Ἀκούσας ὁ πατήρ τῶν ὀρθῶν του υἱου, ἔσπευσέ πρὸς αὐτόν και τον παρηγόρει. ὑποσχόμενος να τῷ δώσῃ ὅτι αὐ ζητήσῃ.

- Δύνασαι να μοι δώσῃς τὴν ὄρασιν;
- Δέν το συγχωρεῖ ἡ Μοῖρα, εἶπεν ὁ μάγος.
- Τότε λοιπόν, ὑπέλαθεν ὁ νέος ἀγανακτών, θέλω να μοι σέσῃς τὸν ἥλιον!

Τίς οἶδε μήπως τις τῶν ἀδελφῶν μου τῶν μὴ βλέπόντων κίχῃται ταῦτά και κατ' ἐμοῦ εἶνεκα τῆς ἀλαζονείας μου!

Ἀλλὰ πόσον μάλλον ἐσφάλην εἶτι ἐξ ἀπερισκεψίας και ἐπιπολαιότητος! Πόσα ἀπεφάσισα ἀσκόπως και τυχαίως!

Πρὸ τινων ἡμερῶν ἀναβαίνων λόφον καταφύτον και ὑπὸ ἀτραπῶν διατεμνόμενον, εἶδον κάτωθεν μου ἀναβαίνοντα μεσήλικά τινά μετὰ νεάνιδος. Προσῆλθω ἐπ' αὐτῶν τὰ βλέμματά μου, και ὁ μὲν ἀνὴρ ἐφόρει μακρὸν μαλλωτὸν ἐπενδύτην και ἐφαίνετο ὡς ἄγιον Ὁρῆον, ἐκράτει δέ παχειαν βάρδον, δι' ἧς περιέγραψεν εἰς τὸν ἄερα διαφόρους καμπύλας μετὰ πολλῆς βίας και ἀτάκτως, ἐλάλει δέ δυνατά, και ἡ φωνή του μ' ἐφάνη ὡς τεταραγμένη ὑπὸ ὀργῆς. Οἱ ὀφθαλμοί του ἐκ διαλειμάτων ἀνυψούμενοι εἶχόν τι Ὁρῆϊδες και ἀπάτομον, και μετ' ἐφάνη ὅτι ἐπέπληκτον ἡ ἡπείλει τὴν νεάνίδα, ἥτις ἡκούσθη μετὰ συγκινητικῆς ὄντως ὑπομονῆς δις ἡ τρίς ἐτόλμωσε να τῷ εἶπῃ μετὰ συστολῆς λέξεις τινάς, ἀναμφιβόλως προσπαθοῦσα να δικαιολογηθῇ. ἀλλ' ἐκεῖνος εὐθὺς ἐξηκολούθησε κραυγάζων σπασμαδικῶς, περιεφρων βλέμματα ἄγρια και περιγράφων διά τῆς βάρδου του τοὺς ἀπειλητικούς κύκλους. Παρηκολούθουν αὐτοὺς διά του βλέμματος μάτην προσπαθῶν να συλλάβῃ λέξιν τινά, εἰς παρελθόντες ἐξηφανίσθησαν ὀπισθεν του λόφου.

Προδηλότατα ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ἦτο τις τῶν οἰκογενειακῶν ἐκείνων τυράγνων, ὧν τό ἀδιάλλα-

κτον και ἀκοινώνητον ἦθος ἐξερεθίζεται ἐνεκα τῆς ὑπομονῆς του ὄρατος, και ὀλίγες δυνάμεις να γελῶσιν οἱ πρῶσάται και εὐεργέται τῆς οἰκογενείας, προτιμῶσι να γίνωνται οἱ δήμιοι αὐτῆς.

Καὶ κατηρώμην κατ' ἐμαυτόν τὸν ἄγνωστον ἐκεῖνον Ὁρῆϊδῆ ἀνδρα, και ἠγωνάκουν διατί να μὴ τιμωρῶνται ἐπαξίως οἱ ἐγκληματῆται οὗτοι οἱ διαταράσσοντες τὴν ἀγίαν τῆς οἰκιακῆς ἐστίας ἡρεμίαν, δε ἀέθνης ἀκούω τὴν αὐτῆν φωνὴν ἐγγύτερόν μου, και τό ζεύγος διαλθὼν τὴν ἀτραπὸν ἀνεφάνη μετ' οὗ πολὺ ἀπέναντί μου.

Τότε ἐκ τῶν πρώτων αὐτου σχημάτων και λέξεων κατενόησα περὶ τίνος πρόκειται. Ὁ ἀνὴρ δὲν ἐγὼ ἐνόμισα ὡς Ὁρῆϊδῆ τινά και ἐξοργισμένον τύραννον του παρ' αὐτόν βαδίζοντος ἐντρόμου και συνεσταλμένου ὄρατος, οὐδέν ἄλλο ἦτο ἢ ἀξιώτιμός τις πατῆρ παραβλῶψ και βραδύγλωσσος, προσπαθῶν να ἐξηγήσῃ εἰς τὴν μετὰ προσοχῆς ἀκροαμένην κόρην του τὴν ἀνατροπὴν τῶν μεταξοσκωλήκων!

Ἐπανηρόμην γελῶν διά τὴν ἀπάτην μου ἀλλά καθ' ἑδὼν πλησίον τῆς κατοικίας μου βλέπω ἀνθρώπους τρέχοντας και ἀκούω κραυγὰς ἀπὸ του ἀπέναντι μέρους: πάντες δέ ἔχοντες προτεταμέναις τὰς χεῖρας δεικνύουσι μακρὰν σῆλην φλογῶν. Πυρκαϊὰ κατεβίβρωσε μέγα ἐργαστήριον και πάντες ἐσπευδον εἰς βοήθειαν.

Ἐγὼ ἐδίστασα. Ἡ νύξ ἐπληθαίνεν, ἦμην κατὰ σκοπὸς, και βέβλιον ἐπαυγῶσιν με περιέμενε. Ἐσκέφθη ὅτι δέν ὀά λείψωσιν ἀνθρώποι, και ἐξηκολούθησα τὸν δρόμον μου.

Πρὸ ὀλίγου, ὡς ἐνθυμείσθε, ἐσφάλην ἐξ ἀπερισκεψίας, νῦν δέ ἐκ φιλαυτίας και ἀνανδρείας.

Ἀλλὰ και μήπως πρώτην ταύτην φορὸν ἀπέφυγον να ἀποτίσω εἰς τὴν κοινωνίαν τὴν ὀφειλήν μου; Ἐν τῇ ἀδικίᾳ μου δέν μετεχειροσθην πάντοτε τοὺς συντρόφους μου ὡς λέων, σφετερισθεὶς βαθμυδὸν τὴν εἰς αὐτοὺς ἀναλογαθοῦσαν μερίδα; Ποσάκις βλέπων ἐπὶ του πεζοδρομίου καθήμενὴν τὴν ἐπαλτιδα δέν ἐξέκλινα τῆς ὀδοῦ μου, να μὴ κινήθῃς ὑπὸ οἴκτου τὴν ἐλεήσῃ! Ποσάκις ἐκουσίως ἐδίστασα περὶ τῆς δυστυχίας του πλησίον μου, μόνον και μόνον να δικαιολογήσω τὴν πρὸς τοὺς δυστυχεῖς σκληρότητά μου και ἀναισθησίαν μου! Μετὰ πόσης δέ εὐαρεσκείας πολλάκις προσεπάθησα να ἀποδείξω τὰς κακίας του πτωχοῦ, να χαρακτηρίσω τὴν ἀθλιότητα αὐτου ὡς δικαίαν τιμωρίαν!...

Τί δὲν διέκοψα τὸν λατρὸν ἀπαριθμοῦντα τὰς πρὸς βλάβην του σώματος παρεκτροπὰς μου; Μήπως ἐκεῖναι ἄς ἐγὼ ἀπαρῆθησα δέν εἶνε χειρότεροι; Ἄ! αἱ σωματικαὶ ἀσθένειαι ἐμποιοῦσιν οἴκτον, ἀλλ' αἱ ψυχικαὶ ὀφρῖκην...

Ἐτύχως ὁ γείτων μου, γηραιὸς ἀπόμαχος, ἐλθὼν μ' ἐξήγαγε τῆς δεινῆς ταύτης καταστάσεως, ἥτις πολυτρόπως με ἠφάνιζε. Ἐν δέ σκε-

πτόμενος νομίζω ὅτι κατά τό διάστημα τῆς ἀσθενείας μου πάντοτε ἔβλεπον πρὸς ἐμέ κύπτουσιν τὴν ἀγαθὴν ἐκείνην μορφήν και πατρικῶς προσβλέπουσάν με. Εἰσῆλθε δέ κρατῶν διά τῆς μιάς και μόνης χεῖρός του δοχεῖον κόλλας, τεμάχια πρασίνου χάρτου και μεγάλην ψαλλίδα, και ἤρχετο να ἐργασθῇ ἐν τῷ δωματίῳ μου και συγχρότως να με προσέχῃ. Στερηθεὶς του παιδός και τῆς χεῖρός ἐν τοῖς παιδίοις τῶν πολέμων, ἐπορίζετο ἤδη τὸν ἐπιούσιον κατασκευάζων χαρτίνιας θήκας ζαχαρωτῶν διά τῆς ὑπολειπομένης χεῖρός του. Ἄμα εἰσερχόμενον τὸν προσηγόρευσα ἐξ ὀνόματος, και ἐκεῖνος ἀνεφάνησεν ἐκπληκτόμενος διά τὴν ἀνέλπιστον παχειαν βελτίωσιν τῆς υγιείας μου. Προσελθὼν δέ μετὰ χαρᾶς ἔλαθε τὰς χεῖράς μου διά τῆς χεῖρός του και εἶπεν εὐθύμως:

— Τώρα ὀλα καλά! Μά δέν ἦταν και μικρὸ πρᾶγμα. ἔκαμες μίαν ἐστρατιάν που κάμνει κ' ἐγὼ δέν ἔξέρω διά πόσαις. Ὅταν ἦρουν εἰς τό νοσοκομεῖον, εἶδα κἂν και κἂν θερμασμένους: εἶχα μάλιστα ἕνα κοντά μου κ' ἐφώναζε πὸς ἐχεὶ καρμὶ ἀναμμένο μέσα ἔς τό στομάχι του και να ἐλθουν τάχα οἱ πυροσβέσται να του σβύσουν τὴ φλόγα. Και να ἴδῃς, ἔπειτ' ἀπὸ τρεῖς μέραις του, ἔσβυσε ἡ φλόγα μιά γιὰ πάντα... Μά σὺ θυμῶς ἐβάστηξες εἰκοσιοκτῶ σωστὰ ἡμερῶν κατὰ, ἐπολέμησες ἔς ἂν παλληκάρι, δέν εἶνε μικρὸ πρᾶγμα. Τὸ εἶδα μετὰ τὰ ἴδιά μου τὰ μάτια.

— Λοιπόν δέν ἔχω λάθος, αἰεὶ ἐκάθησε πάντοτε πλησίον μου;

— Να δὲ ἡ ὄρα, μεγάλο πρᾶγμα, μήπως ἡ κάμαρά μου δέν εἶνε δύο βήματ' ἀπ' ἐδῶ; Ἔτσι που λές: αὐτὸ ἐδῶ τό ζερεβὶ ἦταν ὁ νοσοκόμος, γιὰ τὸ δεξί, ἔξεραι, λείπει ἔς τό μεταβατικὸ. Μά δέ ρωτᾶς ἀλήθεια και ποιὸ χέρι σ' ἐπότιζε;

Και ὁ γηραιὸς ἀνεκάγχασεν ὑπὸ χαρᾶς, ἐγὼ δέ ἀδυνατῶν ἐκ τῆς συγκινησεως να λαλήσω ἔθλιψα τὴν χεῖρά του ἐπὶ του στήθους μου. Ἴδων ἐκεῖνος τὴν συγκίνησιν μου διέκοψε τὸν περὶ τῆς ἀσθενείας μου λόγον και εἶπε φαιδρός:

— Ἀλήθεια, ἀπὸ σήμερα ἔχομε τό δικαίωμα να παίρνωμε και τό σιτηρόσιό μας, τό ἔξεραι κ' αὐτό; Τὸ εἶπεν ὁ λατρὸς: αὐτὸς εἶνε βλέπεις διαισιωτής.

— Ὅποτε μένει να εὐρεθῇ τώρα και ὁ μάγειρος, ὑπέλαθον ἐγὼ μειδιῶν.

— Ὁ μάγειρος εὐρέθη, ἀνεφάνησεν ὁ ἀπόμαχος, ἔχομε τὴ Γαρουφαλιά-τὴ νεροκουβαλήτρα και τώρα αὐτὴ σου κοκκινίζει τό κρέας, γείτονα: αὐτὴ μὴ φοβάσαι, δέ λυπάται εἴτε τό βοῦτυρο εἴτε τὸν κόπο. Ὅταν ἦσουν κατά που λέει τό τραγοῦδι μετὰ τῶν Ζωῆς και Χάρου ἡ καύμενη ἔτρεχ' ἐπάνω κάτω να ρωτᾶ και να μαθαίνῃ πὸς πηγαίνει ἡ μάχη... Καὶ τώρα, στάσου, θαρρῶ αὐτῇ πὸς εἶνε».

Και ἀληθῶς ἀντήχουν βήματα ἐν τῷ διαδρόμῳ. Ὁ γηραιὸς ἔσπευσε να ἀνοίξῃ τὴν θύραν.

— Ἄ, εἶνε ἡ κυρά Μηλιά, καλὴ γειτόνισσα, μία ἀπὸ τὰς καλαῖς φιληνάδες σου, σου τὴν συσταίνω διά τὰ καταπλάσματα, εἶνε ἐπιτήδεια. Ἔλα μέσα, κυρά Μηλιά, ἔλα να μας καμαρώσῃς τί εὐμορφα παλληκάρια που εἶμαστε σήμερα».

Ἡ ἀγαθὴ γυνὴ εἰσῆλθε φέρουσα τὰ λευκά μου ἐνδύματα, ἄτινα εἶχε πλύνει και ἐπιδιορθώσει, ἔφερε δέ και μικρὰν φιάλην ἰσπανικοῦ οἴνου, δῶρον του υἱου της, ὅστις ἦτο ναύτης, και ἔπερ: αὐτὴ ἐφύλαττε δι' ἐπίσημόν τινα περιστάσιν.

Ἡθελῆσα να τὴν εὐχαριστήσω, ἀλλ' ἡ ἐξαίρετος γυνὴ μοι ἐνευσε να σιωπήσω, διότι ὁ λατρὸς εἶχε δῆθεν παραγγείλει να μὴ μιλήω. Τὴν εἶδον δέ διευθετοῦσαν τὰ συρτάριά μου, ἄτινα ἰδὼν ἐξεπλάγην χεῖρ ἐπιμελής εἶχε προδήλως ἐπανορθώσει τὰς ἀτάξιας, ἄς συνεπάγεται συνήθως πᾶσα ἀσθένεια.

Ἐν τῷ μεταξύ ἦλθε και ἡ Γαρουφαλιά κομίζουσα τό φαγητόν μου. Παρηκολούθει δέ αὐτὴν ἡ κυρά Διονύσσινα, γειτόνισσα και αὐτῆς συγχρότως εἶχε μάθει και τὸν κίνδυνον δὲν διέτρεξα και τὴν ἀνάρρωσιν μου. Ἢ ἔφερε δέ ὠδὸν τὴν στιγμὴν ἐκείνην γεννηθὲν και ἤθελεν, ἔλεγε, να με ἴδῃ τρώγοντα αὐτό.

Ἐδέσσε δέ να τῇ διηγηθῶσι λεπτομερῶς τὰ τῆς ἀσθενείας μου ἀπ' ὀργῆς. ἐκεῖνη δέ διέκοπτε τὴν διήγησιν διά θορυβωδῶν ἀναφωνήσεων, ἄς παρεούθῃς κατέστελε ζητοῦσα σιγῆ συγκινωμένη, ὁσάκις ἡ κυρά Μηλιά τῇ ὑπερμυνησκειν ὅτι δέν πρέπει να ἀναφωνῇ δυνατὰ ἐνώπιον του ἀσθενούς. Ἐσχημάτισαν δέ περὶ ἐμοῦ κύκλον, να με καμαρώσωσι τρώγοντα. Ὅσάκις δέ ἦνοιγον τό στόμα, κραυγαὶ ἀγαλλιόσεως και εὐλογίαι συνόδουσαν πᾶσαν τῶν σιαγόνων μου κίνησιν.

Ἐν τῷ δέ ἀπεκομίζοντο τὰ πέναια εἰσῆλθεν ὁ γηραιὸς ταμίας του καταστήματος, ἐν τῷ εἶργαζόμην. Ἄμα ἰδὼν αὐτόν ἠσθάνθη τὴν καρδίαν μου παλλομένην, διότι ἐσκέφθη τὴν ἄρα γε ἤρχετο να μοι ἀναγγείλῃ, πὸς οἱ προϊστάμενοι ἐχαρᾶκτῆρισαν τὴν ἀπαγαίαν μου; Μετὰ πλείστης ἀγωνίας τὸν ἐβλεπῶς ἔπότε να χαράξῃ τό στόμα. Ἀλλ' αὐτὸς καθήσας πλησίον μου, ἔλαβε τὴν χεῖρά μου ἐμφράζων τὴν χαρὰν του ἐπὶ τῇ ἀναρρώσει μου.

«Ἀλλὰ πὸς εἶδον τὴν διακοπὴν τῆς ἐργασίας μου οἱ προϊστάμενοι; ἠρώτησα ἐνδοιάζων.

— Κάμμια διακοπὴ δέν ἔγενεν, ἀπεκρίθη ὁ γηραιὸς ἡσύχως.

— Τί ἐνοεῖς;

— Διεμοιράσθημε τὴν ἐργασίαν σου ὄλοι οἱ ὑπάλληλοι, ὥστε τὰ πάντα εἶνε ἐν τάξει».

Ἀνεξήγητος ὑπῆρξεν ἤδη ἡ συγκινησίς μου. Μετὰ τοσαύτας ἐνδείξεις ἀγάπης, ἡ τελευταία αὐτῇ ὑπερέβαινε πᾶν μέτρον. Δέν ἠδυνάθη να ἀναχαιτίσω τὰ δάκρυά μου.

Λοιπόν αὐτὸ ἀσπάζονται ὑπηρεσίαι μου ἀνημέ-
 ρησαν ἑκατονταπλάσια, εἶχον σπεῖρει δλίγον
 τι καλόν, καὶ ἕλαστον σπέρμα πικρὸν ἐπὶ γῆς ἀ-
 γάθῃς ἔφερον ἤδη στάχυον ὄλον! Ἄ! τοῦτο συμ-
 πλῆροί τῆν διδασκαλίαν καὶ τὰς καλὰς συμβου-
 λὰς τοῦ ἀγαθοῦ ἱατροῦ. Ἦν εἶνε ἀληθὲς ὅτι αὐ-
 θανάτῃαι, αὐτὸ ἐσωτερικαί καὶ αὐτὸ ἐξωτερικαί,
 εἶνε καρπὸς τῆς μορίας ἡμῶν ἢ τῆς κακίας,
 ἀλλ' ἢ συμπάθεια ὅμως καὶ ἢ ἀφοσίωσις εἶνε
 καὶ αὐτὰ ἀνταμοιβή τοῦ ἐκτελεσθέντος καθή-
 κους. Ἐκαστος ἡμῶν τῆ βοήθεια τοῦ Θεοῦ
 καὶ ἐν τοῖς πεπερασμένοις ὁρίοις τῆς ἀνθρωπίνης
 δυνάμεως, αὐτὸς παρασκευάζει τὸ ἥθος, τὸν χα-
 ρακτήρα, τὸ μέλλον του. . . .

Πάντες ἀπῆλθον. Τὰ ἀνθη μου καὶ τὰ πτηνὰ
 κομισθέντα πάλιν εἰς τὸ δωμάτιόν μου ὑπὸ τοῦ
 γηραιοῦ ἀπομάχου, εἶνε οἱ μόνου μου σύντροφοι.
 Ὁ ἥλιος ὄνῳ πορφύροισι διὰ τῶν ὑστάτων αὐ-
 τοῦ ἀκτίνων τὰ ἡμιλείστα παραπετάσματά
 μου. Ἡ κεφαλή μου εἶνε ἐλευθέρα, ἡ καρδιά μου
 ἐλαφροτέρα, καὶ νέφος ὕψρον κυμαίνεται ἐπὶ τῶν
 βλαφάρων μου. Δισθάνομαι ἐν ἐμαυτῷ τὴν εὐά-
 ρεστον ἐκείνην κατάστασιν, ἣτις συνήθως προη-
 γεῖται τοῦ νηδύμου ὕπνου.

Ἐκεῖ πέραν ἀπέναντι τῆς κλίνης μου ἡ ὤψρα
 θεὰ ἢ φοροῦσα τὴν ποιικιλόχρον ἐσθῆτα καὶ τὸν
 φυλλοροοῦντα στέφανον ἀναφανίσταται πάλιν.
 Ἄλλ' ἤδη τείνων αὐτῇ τὴν χεῖρα μετὰ μειδιά-
 ματος εὐγνωμοσύνης!

Χαῖρε, κρασιφόρατάτον μοι ἔτος, ἀνεφώνισσα,
 χαῖρε σὺ ἢ πρὸ μικροῦ ἡτιώμην ἀδικίαι. Ὁ
 τι ἔπαθον σὺ δὲν εἶσαι ὑπόλογος, διότι σὺ οὐδὲν
 ἄλλο εἶσαι, ἢ τὸ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὀρισθὲν διάστημα
 τοῦ ἐπὶ γῆς ὁρόμου μου, ὃ ἀγρὸς ἐξ οὗ ἐθέρισα
 τι ἔσπειρα. Ὁ ἄ σε ἀγαπῶ διὰ τὰς ὀλίγας χαρμο-
 σύνους ὥρας, ἃς με εἶδες ἀπολαμβάνοντα. Ὁ ἄ σ'
 ἀγαπῶ δὲ καὶ δι' ἕσα ἔπαθον, ὧν ὅμως σὺ δὲν
 ἦσθαι αἰτία, ἀλλ' ἀπλῶς τὸ θέατρον. Ἐβίβλητε λοι-
 πὸν ἐν εἰρήνῃ εἰς τὴν αἰωνιότητα καὶ ἔσο εὐλο-
 γημένον, διότι ἀντὶ μὲν τῆς νεότητος μοι ἐγκα-
 ταλείπει τὴν πείραν, εἰς ἀντάλλαγμα δὲ τοῦ
 χρόνου τὴν μνήμην, καὶ εἰς ἀμοιβὴν τῆς εὐε-
 ρεσίας, τὴν εὐγνωμοσύνην.

[Emile Souvestre] Π. I. Φ.

ΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ
 ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

[1 Ianouariou 1880].

Δὲν ἤξεύρω, ἀναγνώστὰ μου, τί φρονεῖς ἐν
 γένει περὶ τῶν ἐπισκέψεων. Ἀγνοῶ, ἀν τὰς νο-
 μιμὰς καλὰς ἢ κακὰς, ὀχληράς ἢ εὐαρέστους,
 περιττὰς ἢ ἀναγκαῖας. Ἀμφιβάλλω ὅμως πολὺ,
 ὅτι δῆποτε καὶ ἀν τὰς νομιμὰς, ἀν τὰς κά-
 μιναις εὐχαρίστως. Ἀλλῶς, βλέπεις, κρίνομεν
 τὸ βῆρος ἐπὶ τῆς ξένης βράχως καὶ ἀλλῶς ἐπὶ
 τῆς ἰδικῆς μας. Σημείωσαι δὲ, ὅτι λέγων ἐπι-
 σκέψεις, δὲν ἐννοῶ, καὶ ἀποκλείω ἐντελῶς τοῦ

προκειμένου ὄσας κάμνομεν καὶ σὺ κ' ἐγώ, δταν
 ἔχωμεν ὄρεξιν καὶ διαθέσιν, πρὸς τοὺς φίλους
 μας μεθ' ὧν ἐπιθυμοῦμεν νὰ συνομιλήσωμεν δι-
 γγας στιγμὰς ἢ πολλὰς ὥρας. Ἄποκλείω ἐπίσης
 τὰς ἀναγκαῖας καὶ ἀπαραιτήτους ἐπισκέψεις,
 τὰς ὁποίας ὑπαγορεύουσι συνήθως τὸ συμφέρον,
 αἱ ὑπαθέσεις καὶ ἡ ἀληθὴς ἀνάγκη. Τοιαύ-
 τας ἐπισκέψεις κάμνομεν ὄλοι μας καθ' ἡμέ-
 ραν, διότι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν δια-
 φορητικά. Τίς, ὑπάλληλος, δὲν ἐπισκέπτεται
 τὸν προϊστάμενόν του; τίς, ἱατρός, δὲν ἐπισκέ-
 πτεται τὸν πελάτην του; τίς, διδάδικος, δὲν ἐπι-
 σκέπτεται τὸν δικηγόρον του; τίς, ὑπόθεσιν
 ἔχων οἰκονομῆσατε, δὲν ἐπισκέπτεται ἐκείνον; ὅ-
 τίς δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς εὐτυχίᾳ τῆς πε-
 ραίωσιν; Δὲν πρόκειται ὅμως περὶ τῶν ἐπισκέ-
 ψων αὐτῶν, ἃς δικαιολογεῖ πάντοτε πραγμα-
 τική τις ἀνάγκη, ἀναγομένη συνήθως, ὡς μαθη-
 ματικὴ τις ἐξίσωσις εἰς τὸν ἔσχατον καὶ ἄ-
 πλοῦστατον αὐτῆς ὄρον; εἰς. . . τὸ χροῖμα, τὸν
 ἀπόλυτον τοῦτον καὶ παντοκράτορα δεσπότην
 τῆς ἀνθρωπίνης μυρμηκίας. Πρόκειται περὶ τῶν
 ἄλλων ἐπισκέψεων, ἃς ὑπαγορεύει ἐπιπλαστός
 μόνον καὶ συνθηματικὴ ἀνάγκη, ἐξ ἐκείνων ἃς
 δημιουργεῖ σήμερον καὶ καταστρέφει αὔριον ὃ
 πολιτισμὸς καὶ ἡ οὕτω καλουμένη πρόοδος, ἀ-
 νάγκη τὴν ὅποιαν ὄλοι αἰσθανόμεθα χωρὶς νὰ ἐν-
 νοῶμεν τὸν λόγον τῆς, τὴν ὅποιαν καταρώμεθα,
 χωρὶς ὅμως νὰ τολμῶμεν καὶ νὰ τὴν πολεμή-
 σωμεν, ἀνάγκη τέλος πάντων, εἰς τὴν ὅποιαν
 ὑποτασσόμεθα ὄλοι, γογγύζοντες μὲν ἰδιαιτέ-
 ρως, μειδιῶντες δὲ δημοσίαι.

Αἱ ἐπισκέψεις αὐταί, ὡς καὶ ἡ ἀνάγκη ἣτις
 τὰς ὑπαγορεύει καὶ τὰς ἐπιβάλλει, εἶνε περι-
 εργοὶ ἐν γένει καὶ ἀστέται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Παρ'
 ἡμῖν δ' ἐν Ἀθήναις εἶνε ἀκόμη περιεργότεραι καὶ
 ἀστειότεραι, διότι καὶ ὃ κόσμος ὃ ἀθηναϊκὸς
 εἶνε περιεργότερος πολὺ καὶ ἀστειότερος τοῦ ἐλ-
 ληνικοῦ κόσμου. Μὴ ἀπορήσῃς δι' αὐτὸ μὴδὲ
 διαμαρτυρηθῆς, ἀγαθὲ μοι συμπολίτα, κατὰ
 τοῦ γράφοντος τὰς ὀλίγας ταύτας σειράς. Εἶσαι
 Ἀθηναῖος, καὶ εἶνε Ἀθηναῖος. Ἄν δὲ οὐδένα ἔ-
 χει λόγον νὰ σὲ κολακεύσῃ, σιτικῶν σε δι' εὐα-
 ρέστου ψευδολογίας, διότι ἀπὸ καιροῦ ἤδη ἀ-
 πετάχθη τῷ δαίμονι τῆς καθολικῆς ψήφοφορίας
 καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ, οὐδεμίαν ὅμως ἐπί-
 σης ἔχει ἀφορμὴν νὰ σὲ πικράνῃ ἀνευ λόγου,
 προσβάλλον τὴν πατριωτικὴν σου φιλοτιμίαν
 καὶ ὑπολαμβάνων σε, μόνον ἐξ ἀπλῆς κακεντρέ-
 χειάς, ἀστειότερον τῷ ἐν γένει Ἀλλήνῳ. Προ-
 νεῖ ἀπλῶς, καὶ ὄθᾳ φρονήσῃς καὶ σὺ μετ' αὐτοῦ,
 ἀν ἦσαι ἀμερόληπτος καὶ ἀπαθὴς παρατηρητῆς
 ὅτι ὃ Ἀθηναῖος τῆς σήμερον, ὃ πεπολιτισμένος,
 ἐννοεῖται, καὶ μεμορφωμένος, ὃ φοιτῶν δηλαδὴ
 εἰς τὸ Σολωνεῖον καὶ εἰς τὸ καφενεῖον τῆς πλα-
 τείας τοῦ Συντάγματος, ὃ ἀρρασκόμενος εἰς τὴν
 Madame l'Archiduc καὶ ἐνδυόμενος εἰς τοῦ Βερ-

γερ, ὃ ἐνήμερος εἰς τὰ τῆς ὕβριος τοῦ Bismarck
 καὶ εἰς τὴν πρόοδον τῶν μετάνιστῶν, ὅτι ὃ Ἀ-
 θηναῖος οὗτος οὗτε Ἕλληνας εἶνε πλέον οὗτε Εὐ-
 ρωπαῖος ἀκόμη. Πολλὰ τῶν πατριῶν του
 εὐθίμων ἀπέβαλε καὶ τὰ ἀντικατέστησε δι' ἐθί-
 μων εὐρωπαϊκῶν πολλὰς παλαιὰς του ἀνάγκας
 ἐληφμόνησε, καὶ ἐδημιούργησεν ἀντ' αὐτῶν ἄλ-
 λας, ἃς ἀντέγραψεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τῶν
 γαλλικῶν μυθιστορημάτων—κατὰ τὴν ἐλληνι-
 κὴν τῶν μεταφραστῶν ἀπέμεινε νὰ φορῆ φουστα-
 νέλλαν καὶ ἔμαθε κάπως νὰ φορῆ μέλανα ἐπεν-
 δύτην. Ἀλλὰ μ' ὄλην αὐτοῦ τὴν πρόοδον, ὃ πα-
 λαιοὺς ἀνθρώπος, ὃ Ἕλληνας ὃ γνήσιος δὲν ἀπε-
 τρήθη ἀκόμη ἐντελῶς, καὶ ὑπὸ τὸ βρονίκιον τῆς
 δύσεως διαφανεῖ ἐτι εὐτυχῶς ἢ ἀφελῆς πα-
 λαιὰ του μορφῆ. Ὅτι δὲ τὸ παράδοξον αὐτὸ μί-
 γμα Ἕλληνοσ καὶ Εὐρωπαϊκοῦ εἶνε ἀστέτον κά-
 πως καὶ ἰλαρόν, ὡς εἶνε ἀστέτα πᾶσα μεταμ-
 φῆσις, δὲν δύνανται νομίζω, ν' ἀρνηθῆς, πατρι-
 ωτικώτατε τῶν συμπολιτῶν μου, ὅσοι καὶ ἂν
 βόσκη εἰς τὰ στήθη σου ἀθηναϊκὸς φανατισμὸς.
 Παραδέχεσαι δὲ τῶρα, ἐλπίζω, ὅτι καὶ αἱ ἐπισκέ-
 ψεις τοῦ σήμερον Ἀθηναίου, ἐφ' ὧν ἐπιδρᾷ μὲν
 ἐν μέρει ἢ κατὰ τὰς ἀστέτας, ἐπενεργεῖ δὲ συνάρ-
 κα καὶ ἡ μίμησις ἢ εὐρωπαϊκὴ κατήνησαν, μέχρι
 τοῦδε τοῦλάχιστον, κρᾶμα ἰκανῶς ἀστέτον εἰλι-
 κρινεῖς καὶ προσποιήσεαι, ἀβροφροσύνης συν-
 θηματικῆς καὶ στοργῆς ἀληθοῦς, δυνάμενον νὰ
 παράσῃ ἀφορμὴν εἰς φαιδρᾷν τινα μελέτην—
 ἢ ἄλλο ἐπιθεώρησιν, ἀν ἡ λέξις μελέτη
 σοῦ φαίνεται βαρεῖα—καὶ νὰ δικαιολογήσῃ τὸν
 ταπεινῶς ὑποφαινόμενον δούλον σου, ἐπιχειροῦν-
 τα σήμερον νὰ ἐπιθεώρησῃ μαζὺ σου ἐξ ἀπόπτου
 τὰς ἐπισκέψεις τῆς πρώτης τοῦ ἔτους. Ἴσως
 ἄλλοτε, βραδύτερον, τίς αἰδὲ πάτε, ἐπιθεώρησῃ
 πάλιν μαζὺ σου καὶ τὰς λοιπὰς ἐπισκέψεις τοῦ
 σήμερον Ἀθηναίου: τὰς ἐπισκέψεις τῶν νεο-
 φύμων, τὰς εορτασίμους ἐπισκέψεις, τὰς συγ-
 χαρητηρίους, τὰς συλλυπητηρίου, καὶ τὰς ἄλ-
 λας ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς.

Σήμερον ὅμως εἶνε ἡ πρώτη τοῦ ἔτους. Α
 tout seigneur tout honneur, λέγουσιν οἱ Γάλ-
 λοι προσηροῦνται τὰ ἀταστάματα, λέγουσιν οἱ
 Ἕλληνες. Τὰ ἀναφύρω, βλέπεις, καὶ τὰ δύο,
 διότι ἀποταίνομαι εἰς Ἀθηναῖον.

Δὲν σ' ἐρωτῶ ἀν ὑπέγραψες εἰς τοῦ τυφλοκο-
 μείου τὸν κατάλογον, οὐδ' ἀν κατέβαλες καὶ σὺ
 τὰ δέκα σου ἢ δεκαπέντε φράγκα, ὅπως διὰ τῆς
 δημοσιεύσεως τοῦ δυνάματος καὶ τῆς συνδρομῆς
 σου ἀπαλλαγῇς δῆθεν τῆς ἀποστολῆς ἐπισκε-
 πτηρίων. Τὸ πρᾶγμα κατήνησε σήμερον τύπος
 ἀπλοῦς, παράδοσις μὴ ἔχουσα πλέον ἄλλον σκο-
 πὸν ἢ τὸν σκοπὸν τῆς ἀγαθοεργίας, καὶ οὐτε σὲ
 ἀπαλλάσσει τῆς ὑποχρέσεως τῶν ἐπισκέψεων
 οὔτε τοὺς ἄλλους τῆς ὑποχρέσεως τῆς ὑποδοχῆς.
 Κάμνομεν καὶ σήμερον τὰς ἐπισκέψεις μας, ὡς
 τὰς ἐκάμνομεν πρὶν φυτρώσῃ ὃ κατάλογος τοῦ

τυφλοκομείου, ὃ ἐλεήμων δὲ οὗτος νεωτερισμὸς
 οὐδὲν ἄλλο κατώρθωσεν ἢ νὰ πληκρῶναι παλ-
 λοι, πλὴν τῶν δέκα καὶ δεκαπέντε ἐκεῖνων
 φράγκων, ἄλλα τόσα—ὄχι εἰς ἐπισκεπτήρια—
 ἀλλὰ εἰς τὴν ἀμαξάν. Εὐτυχῶς διαμοιράζεται
 σήμερον τὸ διπλοῦν ἐκεῖνο βῆρος. Οἱ ἀνδρες
 τρέχουμεν ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, ἀναβαίνοντες
 καὶ καταβαίνοντες τὰς κλίμακας, ἐκβάλλοντες
 καὶ φοροῦντες τὸν ἐπενδύτην μας, αἱ δὲ παλαι-
 πωροι οἰκοδόμοι καὶ κἀθηνοὶ εἰς τὰς αἰθούσας
 των, σταθερῶς μειδιῶσαι καὶ τρίβουσαι τὰς
 χεῖράς των. . . ἵνα μᾶς ὑποδέχωνται. Ἐξῶ-
 πνηςες, ὑποθέτω, σήμερον δύσθυμος καὶ ἀδιά-
 θετος. Ἐστειλες ἴσως περισσότερα δῶρα παρ' ὅσα
 ἐπέτρεπε τὸ πουργιόν σου, δὲν ἔλαβες δὲ ὄσα
 ἐπεθύμεις ἢ καὶν ὄθεν ἐπεθύμεις, καὶ ἀναλογί-
 ζεσαι πιθανῶς, ὅτι ὀφείλεις ἀκόμη μίαν ἀνο-
 δέσμην εἰς τὴν κυρίαν τοῦ προϊσταμένου σου,
 μίαν σακχαροδόχην εἰς τὴν Κυρίαν Χ. ὅπου πρῆ-
 νεις συχνάκις τὸ ἔσπερας τὸ τσάι σου, καὶ ὄρ-
 μαθὸν ὄλον παιγνιδίων εἰς τὰ παιδία τοῦ Κυ-
 ρίου Ε. . . εἰς τοῦ ὁποίου τὴν οἰκίαν παίζεις
 οὔτε καθε σάββατον. Ἴσως ἔχεις ὑποχρέωσιν
 νὰ ὑπάγῃς καὶ εἰς τὸ χειροφίλημα, καὶ ἀναλο-
 γίζεσαι τὴν ἐλαφρότητα τῆς ἐνδυμασίας σου καὶ
 τὸ παγερὸν τῶν ἀνακτορικῶν προθαλάμων. Ἡ δὲ
 παράφωνος μουσικὴ, ἣτις σὲ χαιρετᾷ πρᾶτᾳ πρᾶτᾳ,
 νιπτόμενον ἐτι καὶ μὴ πτόντα τὸν καφέν σου, δὲν
 συντελεῖ βεβαίως εἰς διάλυσιν τῆς δυσθυμίας σου.
 Καὶ ὅμως, μ' ἔλ' αὐτὰ, εἶσαι ὑποχρεωμένος, ἐκ
 κοινωνικῆς ἀναποδράστου ἀνάγκης, νὰ κάμῃς καὶ
 τὰς ἐπισκέψεις σου. Ὅχι τὰς ὥρας ἐκεῖνας, τὰς
 φαιδρᾷς καὶ πλήρεις στοργῆς ἐπισκέψεις, τὰς
 ὁποίας ἔκαμνες ἄλλοτε—τὸν καλὸν παλαιὸν
 καιρὸν—εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς οἰκειοὺς
 σου, εὐχόμενος εἰς αὐτοὺς ἀπὸ καρδίας αἰσῶν
 τὸ νέον ἔτος καὶ δεχόμενος ὡς ἀντάλλαγμα τῶν
 εὐχῶν σου, οὐ μόνον ὁμοίως εὐχὰς ἀλλὰ καὶ
 τραγῆματα σακχαρωτά, ἅτινα ἐδάρυον μὲν τὸν
 στόμαχόν σου ἀλλ' ἐφαίδρυνον τὴν καρδίαν σου.
 Ὅχι ἔχεις νὰ κάμῃς ἐπισκέψεις τυπικὰς καὶ
 ὀχληράς, νὰ εὐχηνθῇς διὰ τῶν χειλέων πράγμα-
 τα, περὶ τῶν ὁποίων ἐντελῶς ἀδιαφορεῖ ἡ καρ-
 δια σου, νὰ διμυλήσῃς περὶ τοῦ καιροῦ, περὶ τοῦ
 θεάτρον, περὶ τῆς συναναστροφῆς τοῦ Κυρίου
 τάδε καὶ τοῦ χοροῦ τῆς Κυρίας δεῖνα, καὶ τὴν
 διασκεδαστικὴν αὐτὴν καὶ σπουδαίαν διμυλίαν
 νὰ ἐπαναλάβῃς εἰκοσάκις ἴσως ἢ καὶ τριακον-
 τὰκις τῆς ἡμέρας. Ἐνδύεσαι γογγύζων, καὶ ἐ-
 πιπλήττων ἴσως ἀνευ λόγου τὸν ὑπηρετήν σου,
 ὅστις οὐδέποτε ἐστὶ ὡς τὸσον ὥρατα ὅσον
 σήμερον τὰ ὑποδήματά σου—ἐπὶ προσδοκία βε-
 βαίως τοῦ ἀργυροῦ σου μειδιάματος—καὶ ἐλ-
 πίζεις ἐνδομύχως νὰ εὐρῆς μερικὰς θύρας κλει-
 στάς, καὶ, δίδων τὸ ἐπισκεπτήριόν σου, νὰ οἴ-
 κονομήσῃς τοῦλάχιστον ὀλίγην πλῆξιν καὶ τὸ
 ἥμισυ τοῦ ἀμαξαγωγίου. Φροῦδῃ ἐλπῖς, ταλαί-

πορέ μου ἀναγνώστα. Ποία οικοδέσποινα δὲν δέχεται σήμερα, πρώτην τοῦ ἔτους! Ποία κυρία οὐχὶ βεβαίως ὑποχρεωμένη σου δυστυχῆς—δὲν εἶνε σήμερα ὑποχρεωμένη νὰ μείνῃ παρά τὴν θεομάστραν τῆς αἰθούσας τῆς, ἐνδεδυμένη πρὸς ὑποδοχὴν καὶ φρίσσουσα πιθανῶς ἐκ τοῦ ψύχους ὑπὸ τὰ ἐλαφρά τρίχαπτα τῆς ἐσθῆτός τῆς, ὀπίσως ὑποδεχθῆ, ἀκουσα καὶ καταρωμένη τὴν ἐπιμνηστικὴν, ἐκείνους, οἵτινες ἀκόντες ἐπίσης καὶ καταρωμένοι τὴν ἐπιμνηστικὴν τὴν ἐπισκέπτονται! Πλήττει καὶ αὐτὴ, ἔσο βέβαιος, ὅσον τοῦλάχιστον πλῆττει καὶ σὺ, ἂν ὄχι περισσώτερον! Ὁ προσέτιμα ἀναμφιβόλως νὰ φορῆσῃ τὸν βαμβάκοναστον κοιτωνίτην τῆς καὶ τὰς κομφῆς τῆς εὐμαρίδας, καὶ νὰ ἐξαπλωθῇ ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου τῆς παρά τοὺς σπινθηρακίζοντας δαυλοὺς τῆς ἐστίας, ἀναγινώσκουσα τοὺς Βασιλεῖς ἐν ἐξορίᾳ τοῦ Dauid, ἢ τοὺς τελευταίους προλόγους τοῦ δουμᾶ, παρά νὰ μορφᾶζῃ στερεότυπον μείδιμα πρὸς τὰ κάτοπτρα τῆς αἰθούσας τῆς, καὶ νὰ ἐρωτᾷ ἀπαλλάκτως τοὺς προσερχομένους εἰς ἐπίσκεψιν τῆς, πῶσας ἐπισκέψεις ἔκαμαν καὶ ἂν πηγαίνουν συχνὰ εἰς τὸ θέατρον, καὶ τί φρονούσι περὶ τῆς Minelli, ἢ, ἂν ἦνε σύζυγος πολιτικοῦ τινοῦ ἀνδρός, τί γίνονται τὸ ἐξωτερικὸν ζήτημα, καὶ τί λέγουν τὰ σημερινὰ τηλεγραφήματα, καὶ ἂν ἀληθεύει ὅτι ἐπίκειται κρίσις ὑπουργικῆ, ἢ ὅτι ὁ ἀμιλῆση αὐρίου ὁ Ἰακωβάτος.

Πλὴν, τί νὰ γείνη; Ἔσται Ἀθηναῖος καὶ εἶνε Ἀθηναῖα, τῆς δὲ κοινωνικῆς ἀνάγκης τὸ φορτίον; ὅσον καὶ ἂν ἦνε βαρὺ δι' ἀμφοτέρων τοὺς ὄμους, εἶνε ὅμως φορτίον ἀναπόδραστον δι' ἀνθρώπους πολιτισμένους, οἵτινες ὀφείλουσι νὰ φέρωσι τὴν ζυγὸν τῶν ἀγογγύστων καὶ μειδιῶντες, ὡς ἔφερον μειδιῶντες τὸν σταυρὸν αὐτῶν οἱ εἰς τὸν θάνατον πορευόμενοι μάρτυρες.

Ἄλλοτε, εἰς χρόνους παρωχημένους, οἱ προσβύτεροι ἐξ ἡμῶν καὶ οἱ τῶν νεωτέρων πατέρες, ἐπισκεπτόντο σήμερα τοὺς συγγενεῖς τῶν μόνους καὶ τοὺς οἰκίους, ἐκείνους ἀκριβῶς, οὓς εἶχαν ἐπισκεφθῆ τὴν προτεραίαν ἑσπέραν τὰ νεαρά των τέκνα, ψάλλοντα τὸν Ἄγιον Βασιλεῖον καὶ συλλέγοντα ὡς μόνον τοῦ ἡμακάτος τῶν ἀμοιβῶν.— ὁμοῖον ἀλλήν τε γέλην τε— στυλιπνὰ τινα εἰκοσιπενταράκια καὶ γλυκυσμάτων σωρὸν ἐντὸς τῶν μικρῶν καλαθίων των. Τὰ θυλάκια τῶν ἐπισκεπτομένων ἦσαν πλήρη δώρων διὰ τὰ μικρὰ, αἱ καρδίαι των πλήρεις εὐχῶν διὰ τοὺς μεγάλους, καὶ τὰ χεῖλη των ἐλάλουν ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας των. Οἱ κτηματῆται ἤρχοντο βροχὴν εἰς τὰς ἀμπέλους καὶ τοὺς ἐλαιώνας, οἱ ποιμνιοτρόφοι χόρτον εἰς τοὺς νεοτόχους ἀρνούς, οἱ ναυτικοὶ εὐμένεις τοὺς ἀνέμους εἰς τὰ ἐξ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν χρηματοφοροῦντα σκάφη, πάντες δ' ἐνὶ στόματι ὑγαίαν καὶ χαρὰν μετὰ τοῦ ἐπιτέλλοντος νέου ἔ-

τους. Δὲν ἔλεγον ἔωλα, διότι δὲν ἐγνώριζον περιττὰ καὶ ὁσάκις ἔμενον σιγῶντες, ἐλάλουν εὐγλωττότερον οἱ ὀφθαλμοὶ των τὴν γλῶσσαν τῆς υτοργῆς καὶ τῆς ἀγάπης.

Ἄλλοτε, εἰς χρόνους παρωχημένους, αἱ οἰκοδέσποιναί ἤγειροντο σήμερα πρωτὶ πρωτὶ, βαθέως ἐπι βροῦ, καὶ μετέβαινον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅθεν ἔφερον περιχαρεῖς εἰς τὸν οἶκον τὸ ἡγιασμένον ὑπὸ τοῦ ἱερέως βιβλίον, καὶ τὸ ἐδώρου, εἰς σύμβολον ἀφθονίας, εἰς τὸν οἰκοδεσπότην. Ἐνέδδον μετὰ τοῦτο καὶ ὑπὸ τρέπιζον τὰ τέκνα των, καὶ ἀποθέτοντες εἰς τὰ ῥοδοκόκκινα χεῖλη των τὸ μητριακὸν φίλημα, ἔθετον συγχρόνως ἐντὸς τῆς μικρᾶς τῶν παλάμης μικρὸν χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν νόμισμα, ἕπερ διὰ κόπου πολλοῦ εἶχον ἤδη πρὸ ἡμερῶν προμηθευθῆ. Οἱ πολῦτιμοι πλαγγῶνες τοῦ Malfarth ἦσαν ἀγνωστοὶ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, καὶ αἱ κοῦκλαι τῆς K. Lizier, ὧν ἡ ἐνδυμασία μόνη ὅα ἤρκει νὰ προικίσῃ πτωχὴν νεάνίδα, ἀνῆκον ἐπι τότε εἰς τῶν ὄνειρων τὸν κόσμον. Εἶτα διεκόσμων ἑορταστικῶς τὸν οἶκόν των, ὅστις δὲν εἶχε μὲν προθαλάμους, οὐδὲ αἰθούσας διπλάς, οὐδ' ἐπερίττειε δωμάτων πρὸς ὑποδοχὴν, ἀλλ' ἐπῆρκει ὅμως εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας, καὶ ἦτο μεμετρημένος πρὸς τὰ μέλη μᾶλλον αὐτῆς ἢ πρὸς τοὺς ξένους ἐκ συνθηκῆς φίλους. Ἐπι τραπέζιου μικροῦ ἠπλοῦτο τότε θύονη λευκῆ, παρατάσσοντο ἐπ' αὐτῆς ἀρμονικῶς τὰ χιονώδη ἀμυγδαλωτά, καὶ οἱ μελιπηκτοὶ πλακοῦντες καὶ τὰ καρυδόπαστα ψαθύρια, ἅτινα ἀπὸ ἑβδομάδος ἤδη ὄλης ἐν φαιδρῷ πατάγω παρασκευάζοντο, καὶ ἡ οἰκοδέσποινα, ὑδαριστημένη πλέον καὶ περιχαρῆς, ἀνέμενε ἀνυπόμονος τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς φίλους, ἵνα ἐπιδείξῃ τῶν χειρῶν τῆς τὰ ἔργα καὶ τοὺς γλυκῆν διὰ τὸ νέον ἔτος. Καὶ ἠρῶμαι τοὺς προσερχομένους εἰς ἐπίσκεψιν, καὶ τοὺς ἔβλεπε χαίρουσα, καὶ ἤκουε μετὰ συγκινήσεως τὰς εὐχὰς των καὶ μετὰ συγκινήσεως τὰς ἀνταπέδιδεν. Ἄν δέ τις ἔλειπεν, ἀνησύχει περὶ τῆς υγείας του, καὶ ἀπέστελλε τὴν ἐπιούσαν τὸν σύζυγόν τῆς, ἵνα μάθῃ τῆς ἐλλείψεως τὸν λόγον.

Τοιοῦτων ἐπισκέψεων ὀλίγα πλέον σήμερα καὶ ἀμυδρὰ περισώζονται τὰ ἔτη. Αἱ ἐπισκέψεις ἐκεῖναι ἦσαν ἀνάγκη ἐσωτερικῆ· τὰς ἐσωτερικὰς δὲ ἡμῶν ἀνάγκας ἀνεπλήρωσαν σήμερα κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνάγκαι ἐξωτερικαί. Σήμερα, ὅτε προτιμῶμεν πολλὰκις νὰ ἐνδυθῶμεν μᾶλλον ἢ νὰ φάγωμεν καλῶς, ὁσάκις τὸ πούγγιον μας δὲν ἐπιτρέπει καὶ τὰ δύο, κ' ἔχομεν συνήθως ἀφθονώτερα καὶ καλλίτερα τὰ ἐν τῇ αἰθούσῃ ἡμῶν, ἢ τὰ ἐν τῷ κοιτῶνι καὶ τῷ ὀψοφυλακίῳ, διότι αὐτὰ μὲν εἶνε δι' ἡμᾶς, ἐκεῖνη δὲ διὰ τοὺς ξένους, ἐγείναν καὶ αἱ ἐπισκέψεις ἡμῶν ὄλαι, ἰδίως δὲ αἱ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους, ὅτι ἀνωτέρω ἔλεγον. Τὰς κάμνομεν καὶ τὰς δεχόμεθα ὄχι χάριν ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ χάριν τῶν ἄλλων, καὶ

λογιζόμεθα εὐτυχεῖς ἐνδομύχως ὁσάκις δυνάμεθα νὰ τὰς ἀποφύγωμεν, καὶ μυρία σοφίζόμεθα στρατηγήματα, ἵνα ἐπισκεπτόμεθα ἴθιεν τοὺς γνωρίμους ἡμῶν χωρὶς νὰ τοὺς ἐπισκεπτόμεθα. Χάρις εἰς τὰς προόδους τοῦ πολιτισμοῦ, μὰς ἀναπληροῖ πολλὰκις ἐν τεράχιον χαρτίου, τὸ ὅποιον ἀφίνομεν μόνον μας εἰς τὴν θύραν, χωρὶς καὶ νὰ ἐρωτήσωμεν ἂν δέχονται, ἢ στέλλομεν διὰ τοῦ ὑπηρετοῦ μας ἢ καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ παχυδρομείου, ὁσάκις, ποιηρότεροι, δὲν ἐπιφορτίζομεν τὰς συζύγους μας νὰ τὰ δώσωσι μετὰ τοῦ ἰδικαίου των ἐπισκεπτήριου, ἂν ἔχωσι τὴν τύχην νὰ εὐρωσι θύρας κλειστάς κατὰ τὰς ἐπισκεπτικὰς των περιουσίας.

Σήμερα, ὅμως, πρώτην τοῦ ἔτους, δὲν σοῦ χρησιμεύουσι, τάλαιπωρέ μου ἀναγνώστα, τὰ ἐπισκεπτήρια, εἰμὴ μόνον ἂν τὰ δώσῃς μόνος σου. Σὲ ἀκαλλάττουσιν, εἶνε ἀληθές, τοῦ κόπου τῆς ἐπαναλήψεως φράσεων τετριμμένων, δὲν σὲ ἀκαλλάττουσιν ὅμως τοῦ δρόμου καὶ τοῦ ψύχους. Ἄλλο τὸ πρᾶγμα, ἂν ἀνήλθῃς εἰς τὸν ὑψηλόν, πολὺ ὑψηλὸν κόσμον, δηλαδὴ εἰς τὸν διπλωματικὸν καὶ τὸν πέρειξ αὐτοῦ δορυφοροῦντα ἐγγύριον. Τότε τὸ πρᾶγμα εἶνε λίαν ἀπλοῦν καὶ πλέον ἢ εὐχερὲς· στέλλεις τὰ ἐπισκεπτήριά σου ἐντὸς μικρῶν κομφῶν φακελλιδίων, καὶ ἐπραξες τὸ καθήκον σου. Ἄλλ' ἢ ἀπόστολῆ αὐτῆς πρόπει, ἐννοεῖται, νὰ περιορισθῇ ἀμοιβαίως ἐντὸς τοῦ κομποῦ ἐκεῖνου, διότι ἐκτὸς αὐτοῦ οὐκ ἔστι σωτηρία. Ἄλλοιμονον εἰς σέ, ἂν, χωρὶς νὰ ἦσαι ἀσθενής, στείλῃς σήμερα τὸ ἐπισκεπτήριόν σου εἰς ἀνθρώπον, ὅστις ἴθιεν ἢ ὅα ἔλθῃ μόνος του, αὐτοπροσώπως, νὰ σοῦ ἐκφράσῃ τὰς ἐγκαρδίους εὐχὰς του διὰ τὸ νέον ἔτος! Ἐπετες εἰς τὴν γλῶσσάν του, καὶ ἤξεύρεις τί ὅα εἶπῃ γλῶσσα ἀθηναϊκῆ.

Φέρε λοιπὸν τὸν ζυγὸν σου, ἀγαθὲ μου συμπόλιτα, καὶ τὸ ἂν σὲ λυθῇ διὰ αἱ εὐχαὶ τὰς ὀποιᾶς ὁ ἀκούσῃς κατὰ τὰς ἐπισκέψεις σου σήμερα δὲν εἶνε ὄλαι εἰλικρινεῖς καὶ ἐγκαρδιοὶ, παρηγορησοῦ ἀναλογιζόμενος, ὅτι καὶ αἱ ἰδικαί σου δὲν εἶνε πολὺ διάφοροι. ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

**Ἰουλιανὸν καὶ Γρηγοριανὸν
ΚΑΛΕΝΔΑΡΙΟΝ**

Κατὰ τὴν διάρκειαν καὶ τὴν ἐπανάληψιν τὸ λεγόμενον πολιτικὸν ἔτος στήριζται εἰς τὸν θεσμὸν, δι' οὗ ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ ἐκάνονισε τὸ ῥωμαϊκὸν Καλενδάριον. Κατὰ τοὺς Ἰουλιανούς ὑπολογισμοὺς, ὁ χρόνος, ἐν ᾧ ἐπαναλαμβάνεται ἔξ Ἰσοῦ ἢ ἀλλαγῇ τοῦ μήκους τῶν ἡμερῶν περιλαμβάνει 365 ἡμέρας καὶ 6 ὥρας. Εἰς τὸ σύνθηδες ἔτος ἀπεδόθησαν λοιπὸν ἡμέραι 365. Ἄλλ' ἐπειδὴ τέσσαρα Ἰουλιανὰ ἔτη ἠλιακὰ πλεονεκτοῦσι τεσσάρων ἔτων πολιτικῶν κατὰ μίαν ἡμέραν, προσεπιθήγαγεν ὁ Καῖσαρ εἰς πᾶν τέταρτον ἔτος μίαν ἡμέραν, τὴν καλούμενην ἐπακτὴν ἢ ἐμβόλιμον.

Τὸ ἐμβόλιμον τοῦτο ἔτος συνίστατο ἐξ ἡμερῶν 366, ἐμελλε δὲ νὰ ἐξισώσῃ ἀκριβῶς τὸ πολιτικὸν ἔτος πρὸς τὸ ἠλιακόν. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ τροπικὸν ἔτος ἔχει 8 ὥρας, 48 λεπτά, πρῶτα καὶ 48 δεύτερα, τὸ Ἰουλιανὸν ἔτος ἦτο μεγαλύτερον τοῦ προσήκοντος κατὰ 11 λεπτά πρῶτα καὶ 12 δεύτερα. Ἐκ τῆς διαφορᾶς ταύτης προέκυπτον ἀνά πᾶν μὲν ἑκατοστὸν ἔτος 18 ὥραι καὶ 40 λεπτά, ἀνά πᾶν δὲ ἑνεακοσίοστον ἑπτά ὄλαι ἡμέραι. Ἐν αὐτῷ τῷ μεσαιῶνι ἐπομένως ἐγένετο καταφανές, ὅτι ἡ ἑαρινὴ Ἰσημερία, ἢ κατὰ τὴν πρώτην ἐν Νικαίᾳ οἰκουμένην σύνοδον (325) τῇ 21. συμβάσει, ἐγένετο πολλῶ προῖμώτερον ἢ ἡ σύνοδος ἐκεῖνη εἶχεν ἐξαρτήσει τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα ἀπὸ τῆς ἑαρινῆς Ἰσημερίας, καὶ δὴ καὶ διαρρήδην ἀπὸ τῆς 21 Μαρτίου ἢ ἀλλοίως ἰσοπέδων ἀνωμολογητῶ ἐπέλγους καὶ ἀναπόδραστος. Πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ σύνοδοι τῆς 15 καὶ τῆς 16 ἑκατονταετηρίδος ἐδὴλωσαν, ὅτι τὸ Καλενδάριον ἔπρεπε νὰ διορθωθῇ ὀριστικῶς ὅμως οὐδὲν αὐταὶ ἀπέφηναντο. Τὴν ποθητὴν διόρθωσιν μόλις ἐπῆνεγκε τῷ 1582 ὁ πάππας Γρηγόριος ΙΓ', λαβὼν περὶ τούτου ἐπίσημον ἐντολὴν παρὰ τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδου. Ἐδέξατο δὲ ἐκ τῶν γενομένων αὐτῷ πολυαριθμῶν προτάσεων τὴν τοῦ Ἀλοῖσιου Αἰλίου, ὅστις ὑπολαμῆ βέβαιος ὁ κύριος τοῦ νέου Καλενδαρίου πατήρ. Τὰς προτάσεις τοῦ σοφοῦ τούτου ἀνδρός ὑπέβηκεν ὁ Πάππας τῷ 1577 εἰς τοὺς καθολικοὺς ἡγεμόνας καὶ εἰς τὰ τότε δυνασταὶ πανεπιστήμια· συνέστησε δὲ ἐν Ῥώμῃ καὶ αὐτὸς ἐπιτροπὴν εἰδημόνων. Ἀφ' οὗ ἢ ἐν Ῥώμῃ ἐπιτροπῇ ἐπῆνεγκεν εἰς τὸ προκαταρκτικὸν σχέδιον μικρὰς τινας τροποποιήσεις, ἐπιδοκιμασθείσας ὑπὸ πάντων τῶν καθολικῶν ἡγεμόνων, ἐνεκαίνισεν ὁ Πάππας τῇ 24 φεβρ. 1582 ὀριστικῶς τὴν νέαν μετarrύθμισιν, καὶ ὤρισεν διὰ βούλλας εἰδικῆς νὰ παραλειφθῶσι μετὰ τὴν 4. Ὀκτωβρίου δέκα ὄλαι ἡμέραι, καὶ νὰ ὑπολογισθῇ ἡ ἐπιούσα ὡς ἡ 15 τοῦ μηνός. Ἡ τετάρτη Ὀκτωβρίου ἦτο ἡμέρα πέμπτη, ἢ 15 ἀπὸ δευτέρας ἐγένετο παρασκευὴ. Διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου ἀνεπλήρωθησαν αἱ δέκα ἡμέραι, καθ' ἃς ἀπὸ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου εἶχε μετατοπισθῆ ἡ ἑαρινὴ Ἰσημερία, συνέπεσε δὲ αὐτὴ πάλιν κατὰ τὸ ἐπίον ἔτος τῇ 21 Μαρτίου. Ὅπως δὲ προληφθῆ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ὁμοία μετατόπισις, ἐπενόησεν ὁ Γρηγόριος νέαν ἐπαγωγῆς μέθοδον. Γνωστὸν ὑπάρχει, ὅτι, προσαρμολοζόμενου τοῦ Ἰουλιανοῦ Καλενδαρίου εἰς τὴν ἡμετέραν χρονολογίαν, τὴν ἀπὸ γεννήσεως Χριστοῦ ἀρχομένην, ἔχουσιν ἡμέρας ἐπακτὰς ἢ ἐμβόλιμους ἐκεῖνα τὰ ἔτη, ἅτινα διαιροῦνται ἀκριβῶς διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 4. Ὁ Γρηγόριος ὤρισεν τὸ ἀληθές τροπικὸν ἠλιακὸν ἔτος νὰ ἔχῃ 365 ἡμέρας, 8 ὥρας, 49 λεπτά, πρῶτα καὶ 12 δεύτερα, ὡς τοῦτο τὸ ἔτος εἶναι μικρότερον τοῦ Ἰουλιανοῦ κατὰ 10 πρῶτα καὶ 48 δεύτερα λεπτά. Ἡ δικ-

φορά αὐτῆ ἀνά πᾶν τετρακοσιοστὸν ἔτος ἀποφέρει ἀκριβῶς τρεῖς ὄλας ἡμέρας. Διὰ τοῦτον τὸν λόγον διέταξεν ὁ Πάπας, ἀνά πᾶσαν τετάρτην ἑκατονταετηρίδα, νὰ παραλείπονται τρεῖς ἡμέραι ἐμβόλιμοι. Τὸ διορθωθὲν γρηγοριανὸν Καλενδᾶριον ἐνεκαινίσθη πολλαχού τῆς Ἰταλίας, Δανίας, Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλίας κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Πάπα τεταγμένην ἡμέραν, ἐν δὲ τῇ Γαλλίᾳ δύο μῆνας ἀψιαιτέρον, ὅτε, κατὰ τὸ ψήφισμα τοῦ Ἐρρίκου Γ', μετὰ τὴν 9 Νοεμβρίου ὑπελογίσθη ἡ ἐπιούσα ὡς ἡ 20 τοῦ αὐτοῦ μηνός. Μία μέρει τῆς Ὀλλανδίας, αἱ Φλάνδραι, ἡ Βραβάντη, τὸ Μέχελν καὶ ἡ Ἑνεγάου ἐδέξαντο αὐτὸ ἐπίσης μὴνὶ Δεκεμβρίῳ ἢ Δουκέρην τοῦναντίον, ἢ Οὐρη, ἢ Σουίς καὶ ἡ Φρειβούργη τῆς Ἑλβετίας τῷ 1583, ἢ δὲ Πολωνία καὶ ἡ Οὐγγαρία τῷ 1586. Ἐν Δεβέντερ εἰσήχθη ἡ νέα χρονολογία τῇ 2 Φεβρ. 1598. Ἡ Δανία ἐπανήλθε τῷ 1698 εἰς τὴν παλαιὰν χρονολογίαν, πάλιν δὲ ἔστρεψε τὴν νέαν. Αἱ γῆραι τῶν διαμαρτυρομένων ἐν Ἑλβετία προσέλαβον τὸ νέον Καλενδᾶριον τῷ 1714 ἢ Ἄγγλία τῷ 1752, ἡ Σουηδία τῷ 1753, ἡ Γραουβίνδεν μόλις τῷ 1811. Ἐν Γερμανίᾳ ὁ καθολικὸς αὐτοκράτωρ καὶ αἱ καθολικαὶ βουλαὶ τοῦ εἶχον ἐπιδοκιμάσει αὐτὸ ἀπὸ τοῦ 1583. Ἐπιμακρὸν χρόνον ἀντίσταντο εἰς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ νέου Καλενδᾶριου οἱ διαμαρτυρούμενοι, ἅμα μὲν, διότι μόλις εἶχον ἀλλαγῆ τοῦ παπικοῦ ζυγοῦ, ἅμα δὲ καὶ ἀγανακτοῦντες, διότι δὲν ἐπρωτίθησαν ἐπισήμως. Ἐπειδὴ ἐπεχείρησαν νὰ ἐλέγξωσι δὴθεν τὸ σφαλῆρον τῆς νέας χρονολογίας δι' ἀστρονομικῶν παρατηρήσεων, ὄργισθεις ὁ φιλάληθης Κέπλερος ἔγραψε: «Τί ἔπαθεν ἡ ἡμίσεια τοῦ γερμανικοῦ κράτους μέρει καὶ διατελεῖ κωχωρισμένη ἀπὸ τῆς ἑτέρας μερίδος καὶ τῆς λοιπῆς ἡπείρου Εὐρώπης; Ἀπὸ 150 ἔτων ἡ ἀστρονομία ἀπαιτεῖ τὴν διόρθωσιν τῆς χρονολογίας» μέχρι τίνος θὰ περιμένωμεν; ἀρὰ γε μέχρις οὗ τις θεὸς ἐκ μηχανῆς φωτίσῃ τοὺς διαμαρτυρούμενους δημάρχους καὶ τοὺς συμβούλους των; Ἐκ τῶν προταθεισῶν διορθώσεων ἀρίστη καὶ ἄριστάτη εἶναι ἡ παπική. Καὶ ἄλλη δὲ ὀρθότερα ἐὰν εὐρίσκετο, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ εἰσαχθῆ ἀνευ νέας ταραχῆς. Τὸ ὁμοίωμορον τῆς χρονολογίας ἐπισημαίνει τὴν πολιτικὴν κατάστασιν. Λίσιχος ἀνεξάλειπτον προσρῖθεται εἰς τὴν Γερμανίαν, ἐὰν ἀποκρούσῃ διόρθωσιν ἣν ἀπαιτεῖ ἡ ἐπιστήμη. Ἄλλ' οὔτε ὁ Κέπλερος, οὔτε ὁ 100 ἔτη ὑστερον ἀκμάσας μέγας φιλόσοφος καὶ μαθηματικὸς Λεϊβνίσιος ἴσχυσε νὰ συνείσῃ τοὺς διαμαρτυρούμενους, οἵτινες καὶ τὰ ἄριστα καὶ κάλλιστα ἀπέσπεργον, ὁσάκις προήχοντο ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Πάπα. Οἱ φόβοι αὐτῶν διεκεδάσθησαν τέλειον περὶ τὰ μέσα τῆς 18 ἑκατονταετηρίδος. Κατὰ τὸ ἰουλιανὸν Καλενδᾶριον ἀρχὴ τοῦ ἔτους ἦτο ἡ πρώτη Ἰανουαρίου. Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἀπολακτικῶντες τὸ ἔθιμον τοῦτο, ἐώραζον τὴν ἀρ-

χὴν τοῦ ἔτους τῇ ἡμέρᾳ τῶν Χριστουγέννων, 25 Δεκεμβρίου. Ἐκ τῶν κατόπιν χριστιανῶν ἐλάμβανον ἀρχὴν τοῦ ἔτους οἱ μὲν τὴν ἡμέραν τῆς Περιτομῆς, οἱ δὲ τὴν τῆς Ἀναστάσεως, οἱ δὲ τὴν τοῦ Ἑὐαγγελισμοῦ. Ἐντεῦθεν ἡ μερῆλη δυσχερεῖα τῆς χρονολογικῆς ἀκριβείας τῶν σπουδαιοτάτων ἱστορικῶν γεγονότων. Δι' ὄλης τῆς 13 καὶ τῆς 14 ἑκατονταετηρίδος αὐτοὶ οἱ ἐφεξῆς Πάπαι ἀντέφασκον πρὸς ἀλλήλους. Ἐν Σικελίᾳ, Φλωρεντίᾳ καὶ πολλαχού ἄλλοθι τῆς Ἰταλίας μέχρι τοῦ 1750, τὸ ἔτος ἔληγε τῇ 24 Δεκεμβρίου ἐν Μεδιοιάνῳ τῇ 24 Μαρτίου, ἐν Λύτιχ τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ. Ἡ αὐτὴ ἀταξία παρατηρεῖται ἐν Γαλλίᾳ, Δανίᾳ, Ὀλλανδίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ. Μόλις περὶ τὰ μέσα τῆς 16 ἑκατονταετηρίδος οἱ Καίσαρες, ἐν τοῖς ἐπισήμοις ἔγγραφοις, ἐνεκαίνισαν ὡς ἀρχὴν τοῦ ἔτους, ἀντὶ τῆς 25 Δεκεμβρίου, τὴν πρῶτην Ἰανουαρίου, ἣτις βαθμηδὸν ἐγένετο πανταχοῦ ἀποδεκτὴ.

Μουσικὴ ἑπερις ἐν τῷ
ΔΙΑΒΕΙΩ

Μουσικὸν ἀπόημα ἐν Ἀθῆναις εἶνε ἀπόλαυσις σπανία. Ὁ ἀθηναϊκὸς κόσμος ἀγαπᾷ τὴν μουσικὴν, ἀλλὰ καταλέγει αὐτὴν ἀκόμη μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων ἐκείνων τῆς πολυτελείας, τὰ ὁποῖα προτιμᾷ νὰ στερηθῆ, ὁσάκις δὲν δύναται νὰ τὰ ἔχη εὐθὺνὰ συγχρόνως καὶ καλά. Ἡ ἀπαίτησις ὅμως αὐτῆ τοῦ ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ εἶνε ἐξ ἐκείνων, αἵτινες θεραπεύονται μὲν ἀλλαχοῦ, καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἰδίως, ὅπου ἡ μουσικὴ δὲν εἶνε πλέον πολυτέλεια, ἀλλ' ἀντικείμενον τῆς πρώτης ἀνάγκης, ἄρτος ἐπιούσιος, δὲν θεραπεύονται δὲ οὐδ' εἶνε δυνατόν νὰ θεραπευθῶσιν ἐν Ἀθῆναις, ὅπου, ὡς προείπομεν, τὸ ἐμπόρευμα εἶνε σπάνιον καὶ ἐπομένως ἀκριβὸν. Διὰ τοῦτο δὲ οἱ τὴν μουσικὴν ἀγαπῶντες—ἐννοοῦμεν τὴν ἀληθινὴν μουσικὴν, καὶ οὐχὶ τὰ μέλη τῆς Περιχόλης ἢ τοῦ Κυκιοπώγιονος—ἀφείλουσιν εὐγνωμοσύνην πάντοτε εἰς τοὺς παρέχοντάς αὐτοῖς ἀπαξ ἢ δις τοῦ ἔτους τὸ μέσον ν' ἀκούσωσι συμφωνίαν τινὰ τοῦ Haydn ἢ τετραφωνίαν τοῦ Beethoven. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐγνωμονοῦμεν ἐν πρώτοις εἰς τὸν φιλολογικὸν σύλλογον Παρνασσὸν διὰ τὴν μουσικὴν πανδαίσιαν, ἣν παρέθηκεν ἡμεῖς τὴν ἐσπέραν τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ὁδείου, καὶ ἴσων ἐπίσης ἐκφράζομεν τὴν ἡμετέραν εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς μουσουργοὺς, οἵτινες παρέσχον εὐγενῶς τὸ τάλαντον αὐτῶν εἰς εὐπρεπῆ τοῦ συμποσίου παρασκευὴν. Δὲν ἴσούται δὲ βεβαίως οὐδ' ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ ἴσωθῆ ἡμετέρα εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν πραγματικωτέραν εὐχαριστίαν τῶν ἀπόρων παιδῶν, ὑπὲρ ὧν τοσοῦτον εὐγενῶς μοχθεῖ ὁ φιλολογικὸς ἐκεῖνος Σύλλογος, καὶ οἵτινες οὐσια-

στικωτέρον θέλουσιν αἰσθανθῆ ἢ, τι αἰσθητικωτέρον ἡμεῖς ἀπηλάσασθαι.
Πρὶν ἢ δι' ὀλίγων ἐπιθέσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τὰς ἀπὸ τῆς συναυλίας τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς ἡμετέρας ἐντυπώσεις, καθήκον ἡμῶν νομίζομεν ἐν πρώτοις καὶ πρὸ πάντων ν' ἀποδοκιμάσωμεν ἐντόνως καὶ πάσῃ δυνάμει τῆς ἡμετέρας φωνῆς τὸ ἀνεξήγητον καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν ἠδίκαιολόγητον sans-facons, ὅπερ πολλοὶ τῶν προσερχομένων εἰς τὰς συναυλίας ἐπιδεικνύουσι πρὸς τε τοὺς μουσουργοὺντας καὶ τὸ ἀκροατήριον, ἐρχόμενοι ἐν μέσῳ τῆς ἐκτελέσεως μουσικοῦ τίνος τεμαχίου, σοβοῦντες ἀδιὰφοροι εἰς ἀνέρεσιν θέσεως, τασάττοντες οὕτω τοὺς ἀκροατάς, ἐμβάλλοντες εἰς δικαίαν ἀγανάκτησιν τοὺς ἐκτελοῦντας, καὶ νομίζοντες ἐνὶ λόγῳ ὅτι ἡ μουσικὴ συναυλία εἶνε συνήθως τις ἐσπερις, εἰς ἣν ὅσῳ τις βραδύτερον προσέλθῃ τοσοῦτον μεγαλειότερος φάνεται. Ἡ διαγωγή αὕτη εἶνε ὑπὸ πάντων λόγων ἀκατονώματος, καὶ νομίζομεν ὅτι ἐπέστη τέλος καὶ παρ' ἡμῶν ὁ καιρὸς νὰ κλειωνται ἀδυσωπῆτως αἱ οὐραὶ πρὸς τοὺς βραδύνοντας, μέχρις οὗ ἐκτελεσθῆ τὸ ἡχοσύμενον ἢ δὴ τεμάχιον, ἵνα διδαχθῶσι καὶ αὐτῶ τὸν τρόπον τοῦ φέρεσθαι οἱ μὴ συναίσθανόμενοι ἐξ ἑαυτῶν τὸ πρέπον, καὶ μένωσιν ἡσυχοὶ οἱ διὰ τοῦτο καὶ πληρώνοντες.
Τὸ πρόγραμμα τῆς συναυλίας ἦτο μεθ' ἱκανῆς ἐπιμελείας συντεταγμένον. Ἐρχόμενοι δὲ ἰδίως ὅτι παρεῖχτο ἡμεῖς δι' αὐτοῦ ἢ ἀφορμὴν καὶ ἐκτιμῆσωμεν ὡς συνθέτας δύο Ἑλλήνας μουσουργοὺς, τὸν κ. Λύγερινον καὶ τὸν κ. Τοπάλην, ἃν ὁ δεύτερος καὶ ὡς μουσουργὸς πρῶτον ἤδη ἐπρόκειτο ν' ἀκουσθῆ δημοσίᾳ. Τὴν εὐχάριστον αὐτὴν προσδοκίαν ἡμῶν ὁ κ. Λύγερινός ἐδικαίωσε πληρέστατα διὰ τοῦ Andantino Appassionato, ἀπλῆς μὲν ἀλλὰ περιπαθοῦς συνθέσεως, γεγραμμένης κατὰ τὰς ὑγιεστάτας παραδόσεις τῆς κλασσικῆς σχολῆς, καὶ ἀναμνησκουσῆς μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας εἰς τὸν ἀκροατὴν τὴν τεχνοτροπίαν τοῦ Mendelsion. Ἡ κυρία μουσικὴ φράσις τῆς μελοποιίας τοῦ κ. Λύγερινου, ἀνακρουομένη ὑπὸ τοῦ πρώτου βιολίου, καὶ μεταδιδουμένη ἀλληλοδιαδόχως, δι' εὐτυχοῦς ἀρμονικοῦ συνδέσμου, εἰς τὴν βιόλαν καὶ τὴν βάρβιτον, ἔχει ἀρχαϊκὸν τὸ κάλλος ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτῆς καὶ τὸ μέλος ἀπέριττον καὶ πλῆρες ἀληθοῦς αἰσθηματος. Ἐν μόνον εὐρομεν ἐλάττωμα εἰς τὸ μουσικὸν ἔργον τοῦ κ. Λύγερινου, ὅτι ἦτο λίαν βραχύ. Ἐτελείωσε, καὶ ἐπεθυμοῦμεν νὰ ἐξηκολούθῃ ἀκόμη, ἢ καὶ νὰ ἐπανελάβαντο. Συγγαίρωμεν ἀπὸ καρδίας τὸν περιφανῆ μουσουργὸν ὡς μελοποιὸν, καθότι ὡς ἐκτελεστὴν περιττὸν εἶνε νὰ τὸν συγχαρῶμεν. Καὶ γνωρίζει καὶ γνωρίζομεν ὅλοι, ὅσοι κτύχησάμεν νὰ τὸν ἀκούσωμεν, πόσῃ ἔχει τὸ τόξον του γοητεῖαν, ὅποιαν βαθεῖαν συγκίνησιν προκαλεῖ εἰς τὸν ἀ-

κροατῶν του τὰς ψυχάς, καὶ πόσον ἡ ἀσφάλεια τῶν δακτύλων του καὶ ἡ κλασσικὴ ἡρεμία τῆς ἐκτελέσεώς του γεννῶσιν ἀληθῆ καὶ ἀνεπίπλαστον θαυμασμόν.
Τὸν κ. Τοπάλην ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν κατώρθώσαμεν νὰ ἐκτιμῆσωμεν. Πολύ δὲ φοβοῦμεθα ὅτι ὁ μουσουργὸς ἠδίκησε τὸν μελοποιόν. Ἄγνοοῦμεν, ἐν πρέπει νὰ μεμψώμεν τὸ κλειδοκύμβαλον μάλλον ἢ τὸν κλειδοκυμβαλιστὴν, τεχνίτην διακεκριμένον, ὡς ἠκούσαμεν παρὰ πολλῶν. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε, ὅτι ἡμεῖς τοῦλάχιστον οὐδὲν σχεδὸν ἠδυνήθημεν νὰ ἐννοήσωμεν ἐκ τῆς μουσουργίας τοῦ κ. Τοπάλη. Ἄν δὲ ἤεφαρσαι τῆς μορφῆς τῶν ἀκροατῶν δὲν μᾶς ἠπάτησε, νομίζομεν ὅτι καὶ ἄλλοι πλὴν ἡμῶν ὀλίγα ἐνόησαν ἐξ ὧσιν τεμαχίων, ἰδίων ἢ ξένιων, ἐξετέλεσεν ὁ κ. Τοπάλης. Πιθανὸν ὁ νέος μουσουργὸς νὰ ἔχη τέχνην πολλὴν καὶ εὐχέρειαν πλείονα πιθανόν νὰ κατέχη τὰ μυστήρια τῆς νέας γερμανικῆς σχολῆς καὶ νὰ βαίνει ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ διδασκάλου τοῦ Rubinstein τῷ παρατηρούμεν ὅμως ἐν καὶ μόνον, καὶ τὸν παρακαλοῦμεν νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ παρατήρησις ἡμῶν προέρχεται ἀπὸ γνώμης ἀγαθῆς. Ἄς φροντίσῃ, ἐν ἦνε δυνατόν, νὰ ἐμπνεύσῃ ψυχὴν εἰς τοὺς δακτύλους του, καὶ χροῦμα β, τιδήποτε εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ. Ἡ μουσουργία του εἶνε ψυχρὰ, ἀχρῶς, μηχανικὴ.
Ἐκ τῶν λοιπῶν ἐκτελεστῶν καθήκον ἡμῶν φρονοῦμεν νὰ ἐξάρωμεν δύο πρὸ πάντων τῶν ἄλλων, τὴν κυρίαν Πανὰ καὶ τὸν κ. Baldoni, ἃν μετὰ χαρῆς προσηγορεύσωμεν ἐνδομύχως ἀνιδόντες αὐτὸν ἐν Ἀθῆναις μετὰ εἰκοσαετῆ σχεδὸν ἀπουσίᾳ. Τῆς κυρίας Πανὰ τὴν ὄραϊαν φωνὴν πολλὰκις μέχρι τοῦδε ἔσχον τὴν τύχην ν' ἀκούσωσιν οἱ μουσόφιλοι, καὶ περιττὸν ν' ἀναγράφωμεν ἡμεῖς ἐνταῦθα, πόσον ἦσαν δίκαια τὰ παταγώδη χειροκροτήματα, ἅτινα συνόδευαν τὴν ἀσμά τῆς τῆν παρελθούσας παρασκευῆς. Τὸν δὲ κ. Baldoni, τὸν ὑπὸ τὸ κύριόν του ὄνομα Pacifico τοσοῦτον γνωστὸν εἰς τὸν μουσικὸν κόσμον τῶν Ἀθηνῶν, πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ τις μετ' ἀληθοῦς ἐκπλήξεως ὅτι δὲν κατώρθωσαν νὰ γηράσωσι τὰ ἔτη. Βλεύονταν τὴν κόμην του καὶ ἐρρυτίδωσαν ὀλίγον τὴν μορφήν του, δὲν κατέστησαν ὅμως δυσκινήτους τοὺς δακτύλους του οὐδὲ τὸ τόξον του ἀδρανῆς, οὐδ' ἐψύχρναν τὸ καλλιτεχνικὸν ἐκεῖνο πῦρ, ὅπερ ἐσπινθήριζε πάντοτε εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του. Τὸν ἔχειροκροτήσαμεν ἐκ μέσης καρδίας, ἐκτελοῦντα ἰδίως τὸ θαυμαστὸν andante τῆς πρώτης ἐν ἀρχῇ τετραφωνίας τοῦ Haydn, κ' ἐυχόμεθα νὰ μὴ τὸν στερηθῶσι καὶ πάλιν αἱ Ἀθῆναι.
Τοῦ κυρίου Ρῶν τὴν γνώριμον καὶ συμπάθη φαινογνώριαν μετὰ χαρῆς ἐχαιρετίσαμεν καὶ πάλιν, καὶ μετ' εὐχαριστήσεως ἠκοσάσθημεν τοῦ ἀσμάτός του. Ἐγεννήθη δὲ καὶ πάλιν ἐν ἡμῖν ὁ πόθος, ἃν πάντοτε ἠσθάνθημεν ἀκούοντες αὐτόν,

νῦν Ἐν Λονδίνο ἐτελεύτησεν ἐν γῆρᾳ βαθεῖ ὁ τῶν Ἀγγλῶν ἀλλοκοτότατος δούξ Πορτλάνδης. Ἀπὸ τριάκοντα ἐννευτῶν διήγεν ἀληθῆς ἀναχωρητῆς ἐν ἐνὶ τῶν κτημάτων του, ὅπερ εἶχε περικλείσει διὰ τείλους ὑψηλοῦ, ἵνα μὴ τὸν βλέπωσιν ἐξωθεν οἱ διαβαίνοντες. Ὅσαίς ἐποιεῖτο τοὺς περιπάτους, ὑπηρεταί, κηπουροὶ καὶ ἄλλοι θεράποντες ἔπρεπε νὰ κρυφθῶσιν ἀπ' αὐτοῦ, εἰ δὲ μὴ ἀπελθόντο παραχρῆμα. Εἶχε τὴν μανίαν νὰ οἰκοδομῇ ὑπόγεια κτίρια μεγαλοπρεπέστατα. Τὸ ἐξαιρέτων τῶν κτημάτων του Βελβέκ, ἐν ᾧ κατ' ἐξοχὴν διέτριβεν, εἶναι ὑποκάτωθεν μερῶν βρονδῶν. Ἐν ταῖς ὑπονόμοις ὑπάρχουσι μακροὶ περίπατοι, ἀξιόλογοι πινακοθήκαι, μουσεῖον φυσικῆς ἱστορίας καὶ βιβλιοθήκη περιέχουσα 10,000 τόμων. Τὸν οὐρανίσκον τῆς ἐκδόμικαν οἱ πρῶτοι τῶν καλλιτεχνῶν. Πανταχοῦ εἶναι ἀνηρητημένα μεγάλα κάτοπτρα καὶ πολυέλιχοι ἐκ δισχιλίων φλογῶν. Ἐν ἑτέρᾳ ἐγγύς ὑπονόμῳ καίται ἵπποδρόμιον 400 πόδας μακρὸν, 100 εὐρῶν, 50 ὑψηλὸν, ὅλον λιθόκτιστον, ἀλλὰ μετ' ὄροφῆς ὑλοσκεποῦς καταφωτισομένης ὑπὸ δικτακισχιλίων φλογῶν ἀεριόφωτος. Ἐπι 20 ἔτη ἀπησχόλει ὁ δούξ δισχιλίους ἐργάτας, οἱ τινες νῦν μένουσιν ἀργοὶ πενηθῶντες τὸν σύργετον των. Τὸ δὲ παραδοξότατον, εἶξεν ὁ δούξ μόνος, οὐδένα ἐχθρὸν σύντροφον οὐδὲ σύσκηνον, οὐδενὸς ἐπίσκεψιν δεχόμενος, διαβιβάζων πάντοτε τὰς διαταγὰς του ἐγγράφους, καὶ οὐδὲ τοὺς παρατιθέντας αὐτῷ τροφὴν προσάγορεύων.

νῦν Ὁ διάδοχος τοῦ ἀρρηλικῶς θρόνου πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας καὶ ἡ σύμβιτος αὐτοῦ (ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων), ἐξυγιζόμενοι ἐν τῇ λαμπρῇ καὶ ρωμαντικῇ φρουρῇ τοῦ δουκῆ Ρουτλάνδ, παρέληθησαν ὑπὸ τοῦ δουκῆ καὶ τῆς δουκίσσης νὰ καταγράφωσιν ἐκάτερος πᾶν ἓ, τι ἦτο διαφερόντως αὐτῷ εἴτε φίλτατον εἴτε ἀπεχθές ἐν τῇ λευκώματι, ὅπερ οἱ αἰμοδεσπόται προσέφερον τοῖς ξένοις των. Ὁ πρίγκιψ ἔγραψε· «φιλτάτη μοι βασίλισσα ἡ Μαρία Στουάρτ· φίλτατός μοι βασιλεὺς ὁ τοῦ Βελγίου Λεοπόλδος· φίλτατος ἦρος ὁ Νέλσον· φίλτατος ποιητῆς ὁ Βύρων· φίλτατος ζωγράφος ὁ Ραφαήλ· φίλτατος συγγραφεὺς ὁ Μικώλαι· φίλτατη μοι ἀρετὴ ἡ τιμιότης· φίλτατον ἔδεσμα, ὕδνα (ruffles) τοῦ Ρόιγὸδ· φίλτατον ἄνθος τὸ ῥόδον· φίλτατον ὄνομα Λουίζα· φίλτάτη μοι ἀσχολία τελειοποιήσις τῶν διανοητικῶν δυνάμεων· φίλτάτη διασκεδάσις ἡ ὕψα· φίλτατον σύνθημα αὐπρητῶν· ἀπεχθστάτη μοι ἡ δειλία καὶ ἡ φιλαργυρία· φίλτάτη χώρα αἰ νῆσοι Σάνδβις· ἡ φιλοτιμία μου νὰ τύχω δόξης ἄνευ τοῦ ἐπιζητήσαι αὐτήν». Ἡ πριγκίπισσα τῆς Οὐαλλίας ἔγραψε· «φιλτάτη μοι βασίλισσα ἡ Δάγμπα· φίλτατος βασιλεὺς Ριχάρδος ὁ Θυμολέων· φίλτατος ἦρος ὁ Μάλθωρ· φίλτατος ζωγράφος ὁ Ροῦβενς· φίλτατος συγγραφεὺς ὁ Κάρολος Δικενς· φίλτα-

τον ἔδεσμα Pudding Yorkshire· φίλτατον ἄνθος τὸ κμῆ λησιμονήτης μεν· φίλτατόν μου ὄνομα Ἐδουάρδος· φίλτάτη ἀσχολία κλειδοκώμαλλον· φίλτάτη διασκεδάσις ἱππικασία· φίλτατον σύνθημα Honey soit qui mal y pense· ἀπεχθστάτον μοι ἡ συνοφαντία· φίλτάτη χώρα ἡ Ἡ. Βρετανία· ἡ φιλοτιμία μου τὸ μὴ πολυπραγμονεῖν μηδὲ ἀναμιγνυσθαι εἰς ἄλλοτρίας ὑποθέσεις».

νῦν Τὸ μέγιστον μελισσοτροφεῖον τοῦ κόσμου εὐρίσκεται ἐν Καναδᾷ τῆς Ἀμερικῆς σύγγεται δὲ ἐξ 620 κυψελῶν, ὧν ἐκάστη περιέχει 30,000 μελίσσας. Καίτοι ἐφέτος τὸ ἔτος δὲν ἦτο λίαν παραγωγὸν, ὁ ἰδιοκτήτης κ. Ζὼν ἀπεταμίσευσε 50,000 λίτρας μέλιτος, καὶ ἐλπίζει ὅτι τὰ 10 ἑκατομμύρια τῶν ἐργατῶν του θ' ἀποφέρωσιν αὐτῷ πρόσδοτον 70,000 λίτρων στειρινῶν. Τὸ καθαρὸν κέρδος ὑπολογίζει εἰς 7—10 χιλιάδας λίτρων, μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ ἐκ τῆς πωλήσεως σημηθῶν καὶ βασιλισσῶν ὀρέλου.

νῦν Ἡ Ῥωσσία ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως δαπανᾷ ἐξ ἑκατομμύρια ρούβλια κατ' ἔτος, ἐνῶ ἀναλόγως ἡ Ἰταλία δαπανᾷ διπλάσια, ἡ Ἑλλὰς τριπλάσια, ἡ Δανία εἰκοσαπλάσια καὶ τινες πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς πεντηκονταπλάσια.

Εἰς ΛΑΝΓΚΡΕΤΙΝ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τὸ καλλίτερον πόντζι παρασκευάζουσι οἱ Ἀγγελοι, εἴτε διότι μεταχειρίζονται πρὸς τοῦτο γνήσιον ῥόμιον τῆς Ἰαμαϊκῆς, ὅπερ εἶνε ὑπέρτερον τῶν ἄλλων οἶνοπνευματῶν, εἴτε διότι ὁ τρόπος καθ' ὃν τὸ παρασκευάζουσι εἶνε ὁ καταλληλότερος. Ὁ τρόπος οὗτος εἶνε ὁ ἑξῆς: Εἰς μίαν μερίδα ζωμοῦ λεμονίου, ἐν ᾧ ἀφίνει τις καὶ τινα τεμάχια φλοιῦ, τίθενται τρεῖς μερίδες καλοῦ ῥομίου τῆς Ἰαμαϊκῆς καὶ ἐννέα μερίδες καλοῦ τελου θερμοῦ. Σάκχαριν δύναται τις νὰ θέσῃ κατ' ἀρέσκειαν.

Διαφόρως παρασκευάζουσι τὸ πόντζι οἱ Γάλλοι. Εἰς τὸ δοχεῖον θέτουσι 2 ἢ 3 τεμάχια (μερίδας) λεμονίου καὶ ἀρκετὴν σάκχαριν, ἐπ' αὐτῶν δὲ χύνουσι βράζον τέιον (ἢ βράζον ὕδαρ), καὶ εἶτα εὐθὺς τὸ ῥόμιον (ἢ κομιὰκ), προσέχοντες θυμῶς νὰ μείνῃ αὐτὸ εἰς τὴν ἐπιφανείαν ἐπιπλέον. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ βράζοντος τελου, τὸ πόντζι προσλαμβάνει θερμότητά τινα, ὅταν δὲ κατασταθῇ ἀρκοῦντως θερμὸν, τότε πλησιάζουσι εἰς αὐτὸ φροσφόρον ἀνημμένον, ὅπερ μεταδίδει αὐτῷ εὐθὺς τὴν φλόγα. Ἀφίνουσι τὸ πόντζι νὰ καίῃ χωρὶς νὰ ταράττωσιν αὐτὸ πασῶς, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἡ φλόξ ἐγγίζει νὰ σθεσθῇ ἀνακινουῖσιν αὐτὸ ἐλαφρῶς, ἵνα διαλυθῇ ἡ σάκχαρις καὶ τὸ ὑγρὸν τοῦ λεμονίου εἰς ὅλον τὸ ποτόν.

ΛΟΒΕΝΣΕΙ—ΤΥΠΩΣ ΚΥΡΕΝΝΗΣ, ΟΔΟΣ ΜΙΑΤΙΛΑΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΙΟΥ, 10